

papue quā aliquis sperat p uirgam hī gla
dio pene eterne liberari. Ad hanc ordinan
onem respiciebat dauid de quo legit. y. re
xxv. Quia cū symei maledrēt sibi. r. aby
sai eminaretur maledicenti ait dauid. di
miste eum ut maledicat iuxta pceptū dñi
Quartū remediū est cōsidare utilitatē quā
hī tribulatio que toleratur tam in p̄sen
ti quā in futuro. hanc utilitatē insinuat
dauid quā dicit de p̄secutoribz. Circūcede
runt me sicut apes. Apes aculeo pungūt
s; ex alia parte mel tribuūt. atq; timent
q; pungunt. Amantur tñ q; mel tribu
unt. sic p̄secutores itaq; pungūt dū tri
bulationem inferunt. tñ amandi sunt
q; mel celestis dulcedinis qdām deferūt.
Mariam enī eterne cor. homini ministrāt.
Quintū remediū ē cōsidatio status in quo
est iniuriat. In sanis enī ē sicut ostensū
est penit. urogata enī iniuria ipsius est
insania qui facit sic ph̄s dicit. Ideo opati
debemus iniuriatibz n̄ uasci. Sextū
remediū est cōsideratio p̄p̄oz defectuum.
facilius enī portat aliquis defectus alienos
quā ipse defectus suos cognoscit quos oportet
ab alijs portari. Vñ in p̄u. homo in
digens est misericors. idō aliqui defectibz
alioz ita de facili irascuntur q; suos nō
cognoscunt. Seneca. Regū animos indui
mus illi obliti sue infirmitatis. Aliene de
seruiunt. q; alienā iniuriam acceperūt.
aug. Irascē seruo tuo ne peccet. irascere
t̄ ipsi. ne tu pecces. Septimū remediū ē
cōsidatio finis n̄ri mortis s; r. eoz que p̄

mortem sequuntur. Vñ eccl. xxvii. Mem
to nouissimoz tuoz r. desine inimicari
r. subdit. memorare timorē dñi r. non
irasceris pximo. Octauū remediū est
cōsidatio p̄p̄ie impotentie. Multi sunt
qui idō iram seruant cōtra pximū suū
q; putant q; dedecus est; n̄ uindicare
se de eo qui iniuriatus ē eis. Qui atten
dere debent q; n̄ nec potestatem hnt
defendendi se a muscis ul' a pulicibus.
Vñ aug. homo t̄ iuuicium dicit r. tu
mel r. iratus es. pulicibz resiste ut dormi
as. Juapir de peccō lingue r. de hys q; debent
hoīem monē ad diligentē custodiā lingue. 4.

Ultimo inter peccata dicendū ē de
peccō lingue. Illud remanet p̄r alia
peccā. Multi enī cauent sibi ab alijs pec
catis qui n̄ cauent a peccō lingue. Age
mus aut de peccato lingue hoc m̄. Pri
mo agemus de custodia lingue in diuino
Secōdo enumerabim' diuisa peccata lingue
r. de uno quoq; eoz scdm ordinē p̄scā
mur. Tercio uō tangem' de remedijs
cōtra peccā lingue. Multa uō sūt que
deberent hoīes monere ad diligentem
custodiam lingue. Primū ē q; dñs homi
nem in lingua honorauit p̄ ceteris cre
aturis. Nulli enī creature dedit dñs li
guam naturale loquendi nisi hoī qd n̄
paruum honor est. n̄ paruum bñficiū
Si uō n̄ credis bñficiū illd esse magnū
cogita si mutus esses quantū bñficiū
putares si redderetur t̄ loquela. Plus eī
amaret hoc quā si daretur t̄ infinita

pecunia. Vñ ualde ingratus est homo qui peccando dñm in honorat in membro illo in quo dñs hominē pre ceteris creaturis honorauit. Sedm̄ hoc quod lingua quantū ad usum loquele organū est rationis. uerbu uo nunciū est rationis. sicut dicit aug⁹. et in solis rōnem hñab; inuenitur natiuit. Vñ a ratioe regi deb; et solū ad impūi rationis debet lingua exire in actū loquele. In decens; q; nunciū rationis sine ratione munitur. et ex quo aliquis paratus ē uimentis et similib; fcs; illis. de iure poss; ei auferri usus loquele. Ad uñtū enim non p̄tinet loquela. Tercū; hoc q; auel que n̄ recipiunt tm̄ bñficiū in lingua quantū hoies nec aliquā mercedem a dō expectant p̄ usu lingue sue laudant creatorem suū. Vñ multū pot; dñs offendi si homo ei in lingua contumeliam urogat. ex quo congregatio auum eum laudat. Quartū; hoc q; lingua membrū; ualde nobile et inq; multū indecent est omnis in mundicia. Nulla autē in mundicia est maior in mundicia peccati immo n̄ reputat; corporalis in mundicia operatione ad peccatū. Vñ m̄. xv. Non lotis manib; manducare n̄ conquinat hoīem. Diligent; custodienda est lingua ne peccatū inquinetur. Qui autē n̄ plus timet inq; nare linguā suam peccato q; cetera m̄bra. porcus uidetur potius esse quā ho. Porcus enī rostrū in lutum ponit sic

et pedem. nec magis parat ori quam pedi. homo qui n̄ timet inquinare os suū peccatō uelut canis macelli est qui labia solet h̄re sanguinolenta. Ab hominabilis et; hominib; et dō. q; p̄mittit in os suū intrare ea que imundiora sūt muscas ul; culicib; dyablm̄ et; p̄mittit excare sibi in gulam in mundicia peccati spurū dyā est. Potius toleranda esset ex creatio leprosi in ore quā ex creatio dyā. Multū in mundus; qui dyablm̄ qui in mundissim; est p̄mittit in oratione suo. Qñtum est q; deberet mouē hoies ad diligentē custodiam lingue est offm̄ ad q; lingua deputata est. Est enī deputata ad orandū et ad dñm laudandū et ad susceptionē dñici corporis et sanguis. et p̄tinetandū uerba sacra quoz unūquodq; sc̄tatem magnā lingue requirit. Oratio sc̄tatem magnā requirit. q; sedm̄ gregoriū. Cum indignus ad intercedendū mittit. irati animus ad deteriora puocat. Vñ lingua que dñm cocient offendet n̄ de facili in oratione exauditur. Laus et; di sc̄tatem magnā requirit. sicut q; n̄; speciosa laus in ore peccatoris. ut dicitur ecc. Dñicum et; corpus q; in ore recipitur magnam sc̄tatem requirit. Vñ sicut multū peccaret qui in calice ubi corpus x̄p̄i recipitur lutū in mundū poneret. sic multum peccat qui os suū in quo corpus x̄p̄i recipitur p̄ peccatū inquinat. Verba sacra que in ore hois debent uersari sc̄tatem sibi oris requirunt cū sint

reliquie. Vñ q̄. vii. Sc̄m uocatur ubi
dñs ait. Nolite sc̄m dare canibz. Si uelut
que dñicam corp̄ referunt p̄ reliquis
hñtur. Aunq̄ uerba que ex ore dñi p̄ces
serunt habenda sūt p̄ reliquis. Quod
uerba dñi reliquie sūt p̄bant mira
cula sp̄ualia que p̄ ea fiunt. Et ea enī
ceci sp̄ualit̄ illuminant. Vñ p̄ceptū
dñi lucidū illuminant oculos. et mortui
sp̄ualit̄ uiuificant. Vñ io. y. Venit ho
ra et nūc est q̄n mortui audient uocē
filij dñi et qui audierint uiuent. Inter
alia membra os maxime uidetur depu
tātū esse officio diuino et bñ uultū esse
cum dñs oīa membra hoīs fecerit. ut
saltem unū membrū mundū seruaret̄
ei. Sextū ē h̄ q̄ lingua custodita aīa cul
toditur. Vñ p̄. xii. Qui custodit os
suū custodit aīam suam. homo qui os
suū n̄ custodit. est q̄i ciuitas sine muro.
Vñ p̄. xvi. Sicut urbs patens et absq̄
muroz ambitu. ita uir qui n̄ potest
in loquendo cohibere sp̄m suum. Est et
sicut castrū ul' domus absq̄ porta. Vñ
legitur in uital p̄. in q̄ quidā senex ē
quibusdā fr̄ibz ibat ad beatū antoniū
et audiuit multa ab illis in uia de sacra
scriptura et de opibz manū suaz. sed
ipse p̄ omnia tacebat. et cū uenisset ad
beatū antoniū dixit antoni' seni. Bonos
fr̄s hūsti comites uenerit tui. At ille.
boni sunt quidē s̄ hitatio eoz n̄ h̄
ianuam. Qui uult intrat stabulū
eoz et soluit asinū. Qui uult custo

dire castrū aliq̄ oportet q̄ diligentiā
h̄at circa custodiam porte. Vñ ibi tur
res solent fieri et in claustris ad portas
custodes solent poni. sic qui uult cul
todire aīam suam. oportet qd̄ diligen
tiam adhibeat circa custodiam os.
homo enim os n̄ custodient et uelut uas
absq̄ opculo et uisio immundū est. iux̄ uis
nū. xvi. Vas n̄ h̄ns opclm̄ neq̄ ligam
ram imundū erit. Est et uelut eq̄ sine
freno et nauis sine gubernaculo. Vñ ja. ii.
Si equus freta in ore mittim' ad cōscie
dū nobis et omne corpus eoz circūferi
mus. Huius cū magne sint et auentis
ualidit̄ muentur. circūferunt a modi
co gubernaculo ubi impetus dirigentis
uoluit. ita et lingua membrū quidē modi
cum est et magna exaltat. et ad magna
p̄na ul' tormenta ducit. Septimū est
p̄nitas ad malū que in lingua ē. quā
in sinuat iacob. ii. dicens. Omnis natā
bestiaz et uolucū et serpenū. et ceteroz
domant' et domita sūt a natā humana.
Lingua aut̄ humanā nullus domare po
test. et subdit. Est enī iniquitū malum
plena ueneno mortifero et in eodē. ii.
Lingua ignis est. uniuersitas iniquitatis
Vbi dicit glo. uniuersitas quia p̄ eam
fere cuncta facinora aut otaminantur
ut latrocinia. stupra. aut patiantur
ut puiria. falsa testimonia. aut defen
duntur ut cū quilibz impi' scelus exu
lat qd̄ admisit. Lingua enī in humido
est sicut in lubrico. et sic de facili labit.

ut scriptū ē eccl̄. viii. Beatus uir qui nō
 uerbis lapsus ē ex ore suo. p̄ p̄nitentem
 que in lingua est ponit sal in ore puerorū
 qui baptizantur. ad ostendendū q̄ mem
 brū illd̄ de facili putrescat. et in uerbis uic
 orū scaturiat. Prop̄t̄ eand̄ causā sp̄s sc̄s
 in linguis igneas apparuit pot̄ quā in ma
 nibz ul' in alijs membris. ut ostenderetur
 q̄ membrū illd̄ maxime inflammatū erat
 igne infernali. Vñ necessariū erat multū
 ut igne celesti inflamaretur. Prop̄t̄ eand̄
 causam ē cū manus et cetera mēbra in pa
 ticulo sunt. lingua tū q̄dam a natura
 inclusa est et mīto. cū p̄pter falsitatem
 suam et p̄nitentē ad malū bñ inclusionē
 indigeat. Octauū qd̄ debet hoīes monē
 ad diligētē custodiam lingue est hoc
 q̄ lingua multū potens est ad nocendū.
 Quā potestātē nocendi uult ostendē iaco
 bz qñ linguam ignē uocat. Ia. ii. Ignis
 enī inter oīa elementa est potencior ad
 destructionē. Eandem ē potestātē insinu
 at qñ dicit q̄ lingua inflammat rotā na
 turalē nr̄e inflamata a gehenna. Iustū
 s̄ illd̄ a gehenna suggestionē dyā. Rota
 aut̄ naturat̄is uocatur cursus p̄sentis
 uite. Potestātē nocendi que ē in lingua
 apparebit si attendat̄ quare noceat li
 gua. et quantū et qm̄ uelociter. et quot
 modis. Noceat aut̄ lingua loquenti et
 ei de quo loquit̄ et ei cui loquit̄. Ipsi uō
 loquenti nocet multipliciter. Primo gra
 uam dī auferendo. Vñ B. Leuis res ser
 mo. s̄ granit̄ uulnat̄ aptissimū euacu

andis cordibz instrumentum. Aufert ē
 grām homini. Vñ eccl̄. xx. Sapiens in u
 bis amabile se fecit. gr̄e aut̄ fatuorū
 offenderūt. p̄. x. Os stulti confusio
 p̄ximū est. eccl̄. v. Honor et gl̄a in sermo
 ne sensati. lingua in prudētis sub illo
 illi. Nulla bestia adō nocet hoībz sic
 lingua si nō custodiat̄. Os unū mali consili
 arii ul' suggestoris qñq̄ destruit unā
 totā patriam. qd̄ nō faceret. c. lupi. c.
 et templa sp̄nalia ul' plura p̄ uiam suc
 cendit lingua una. Lingua ē unū aduo
 cati destruit abbaciā unam ul' archie
 piscopatū unum dū facit illd̄ poni in
 manu alicui qui ex parte dyā est. Vñ
 eccl̄. xxviii. Lingua t̄cia multos amouit
 et dissipat illos de gente in gentē. ciuita
 tes multas diuitū destruxit. Hoc uim
 tū aut̄ q̄ facit lingua ualde magnū
 est. Vñ eccl̄. xxviii. Multi ceciderūt in ore
 gladii s̄ nō sic interierūt qui p̄ linguā.
 Qui enī interierunt p̄ linguā morte aīe
 interierunt. Illi aut̄ qui gladio corpe
 interierūt. s̄ in eod̄. flagelli plaga li
 uorem facit. plaga aut̄ lingue aminet
 ossa. Cordi enī uuln̄ letale in fligit. m̄
 ris ē modis nocet. Noceat enī occulte.
 et uō opantur serpenti. Vñ acuerunt
 linguas suas sicut serpentes uenenū
 aspidū sub labus eorū. Noceat ē a remo
 tis idō sagitte opantur. s̄. ix. ubi dicit̄.
 Sagitta uulnat̄ lingua eorū. s̄ in s̄.
 Extenderūt linguā suam tamq̄ arcum
 mendacū et nō ueritatis lingua ei qui est

in gallia nocet ei qui est ultra mare dū
 eum in famat. It̄ existens in terra nocet
 ei qui est in celo dū dñm & scōs blasphemar
 Vñ in ps̄. Posuerūt in celū os suū & lin
 gua eoz transiuit in t̄ra. Lingua ē pri
 mo nocet & it̄ opatur gladio. Vñ in ps̄
 Exacerūt ut gladiū linguas suas. & t̄m.
 lingua eoz gladi' acutus. Velociter ē
 nocet lingua. Vñ B. loquens de illo ūbo.
 Veloces pedes eoz ad effundendū sangui
 nem. Dicit utiq; tam ueloces. quā uelo
 ceter currit sermo. Vñ est qui loquit̄
 & unū tm̄ uerbū p̄fert. & tm̄ unū uer
 bum uno mom̄to multitudinis audien
 tium dū aures inficit aīas interficit. flo
 nū qđ debet monē hoīes ad diligentē
 custodia linguę est h̄. qđ lingua nisi di
 ligenter custodiatur. p̄mo seuit in dñm
 suum. Vñ p̄. xvij. Os stulti oticio ei.
 & xxvi. Os lubricū opatur ruinas. De
 cimum est cruciatus linguę quę sacra sc̄p
 tura memorat. luc̄. xvi. ū dicit diues
 qui erat in inferno. Pater abrahā mi
 serere mei & mitte lazaru ut in t̄guat
 extremū digiti sui in aqua ut refriget
 linguā meam. 1̄do cruciatus linguę
 sp̄alit̄ declinet. Sicut cruciatus linguę
 sp̄aliter exprimitur. apoc̄. xvi. ū sic leḡ.
 q̄ manducauerūt linguas suas p̄ dolore
 & blasphemauerūt dñm celi p̄ dolēib; &
 uulnerib; suis. Non dicit q̄ manduca
 uerūt manus suas s; linguas suas eadē
 causa qua prius. Vndecimū ē difficul
 tas custodiendi linguā. p̄p̄t̄ quā diffi

cultatē legit̄ in uitis p̄m̄ de quodā
 scō qui clamabat in cessantē. Dñe d's
 liba me a lingua. & xxi. ecc̄. sic legit̄.
 Quis dabit ori meo custodiam & sup̄ la
 bia mea signaculū certū ut n̄ cadam
 ab ipsīs & lingua mea p̄dat me. & in
 ps̄. Dñe labia mea apies & os meū an
 nūciabit laudē tuam. & t̄m. Pone dñe
 custodiam ori meo & p̄. vi. hominū
 ē p̄parare animū. dñi aut̄ gub̄nare
 linguā. Duodecimū ē utilitas magna
 que sequit̄ ex custodia lingue. Que uti
 litas insinuatur p̄. xy. ubi sic legitur.
 De fructu oris sui unusq; replebit̄ bo
 nis. Non ē aliquis ita paup̄ qui in be
 ni ditari n̄ poss; de fructib; oris sui si
 illō diligent̄ ex coleret. De hui; fructib;
 dictū ē in tractatu de accidia in cap̄lo
 de ocio. Utilitas bone lingue in uicari
 p̄. x. ubi sic leḡ. Vena uite os iusti. p̄
 utilitatē hui; membri potius apparuit
 sp̄e les̄ in linguis quā in manib; uel
 alijs mēbris. Membū etiā utilē sibi uo
 luit eligere. Tertiūdecimū est piculum
 qđ ē n̄ lingua custodiatur. Sine custo
 dia enim lingue n̄ pot̄ homo bonus
 fieri & si bonus est cito fit malus. Ad
 primū uidet̄ p̄t̄ne illō uerbū job xi.
 Nunquid uobis iustificabit̄. s; ve
 ra sn̄a qua legit̄ cultus iusticie m̄e
 cium est. & leuit̄. xv. Vñ qui patitur
 fluxū sanguinis in mund' erit. Jo dicit̄
 Ja. j. Siquis putat se religiosum esse
 n̄ refrenans linguā suā a malo s; se

ducent cor suū hui' uana est religio q̄
 uadit ad nichilū & nichil ualeat. 7 in ps.
 Quis; homo qui uult uitam suā & q̄
 quis respondit; ego subdit. Phibe lin
 guā tuam a malo. 7 pu' xiiij. aior et
 uita in manib; ^{hōisue} 7 m' xij. Ex uerbis
 tuis iustificabis & ex uerbis tuis odempna
 beris. Ad illud pietm ostendendū ualeat
 q̄ legit de pho qui cū redit; a stu
 dio athenenū & mater eius impellaret
 eū de turpitudine & instaret. ipse dix
 it. Non intrabo uide exiui. Qd̄ intelli
 gent mat' dolore mortua; & tunc dix
 it. quid optimū & quid pessimū uer
 bu & ppetuo silencio se dāpnauit. Si al
 quis ē; in bono statu. n̄ linguā suam
 custodiat cito corruet. Vñ xij. pu' p̄
 ter peccata labioꝝ ruina p̄imat ma
 lo. id̄ dicit xxviiij. ec̄. Beatus; qui ce
 rat a lingua nequā. Quartū decimū;
 hoc q̄ magna pars bonitatis n̄re in
 custodia lingue. Vñ ja. iij. Siquis in
 uerbo n̄ offendit hic p̄fēs; & iur. Qui
 tunc tecū; hoc qd̄ magna pars sapi
 entie in modamine ipsius lingue est
 at. Vñ xvi. pu' Qui modatur sermoēs
 suos doctus & prudens est. & x. eiusdē
 Qui modatur labia sua prudentissim'
 est. Qui loquit' q̄n loquendū; n̄ solum
 prudens est ul' prudentior; s; & prude
 ntissimus. Prudens; qui loquitur q̄n
 loquendū; Vñ ec̄. xi. homo sapiens
 tacebit usq; ad t̄pē. Prudentior; ē qui
 loquitur qualia deb; loqui. ut q̄ loqui

tur uerba pura a falsitate & a p̄xim
 no cumento & a contumelia dī. pu' xv. Ser
 mo purus pulcherrim' est. Prudentissi
 mus uō; ille qui modū seruat in uerb
 qui. s. dulcis loquit' absq; clamore & al
 p̄tate qd̄ parum est utile. Vñ xvi. pu'.
 Qui sapiens est corde appellabit' prudēs
 & qui dulcis est eloquio maiora reperiet
 magis eū p̄ficiūt qui h̄nt dulcedinē
 lingue quā qui h̄nt sapiām magnā
 in corde. S; uidetur q̄ salōn potius ce
 buit dicere. qui modatur cor suū pen
 dens est. quā loquens qui modatur la
 bia. & c'. Ad qd̄ respondendū; nō potest
 esse sermonis moderatio absq; cordis
 modulatione. folia eū non possūt se ha
 bere ordinate radice amota. Ille max
 me d̄natur aīo suo qui addo h̄t eū in po
 testate sua. q̄ n̄ licet ei uti armis & pa
 ratissimus in sua defensione. que sunt
 uerba uerbis quasi sagittis delonge hos
 tes percutit. **Q̄ i modatōe p̄dicatōis habed**

Et notandū est respectus ad v. .ij.
 qd̄ in modulatione p̄dicatōis ha
 bendū; respectus ad v. sp̄ali. s. ad p̄
 sonā que loquit'. Vñ pu'. Non decent
 stultū uerba p̄posita. & ad materiam
 de qua loquit'. Vñ jo'. Materias gr̄ades
 parua ingenia n̄ sustinent. & ad p̄sonā
 cui hō loquitur. qz sicut dicit gg'. sc̄ij.
 capacitātē auditorū formandus; sermo
 doctorū. & h̄ quātū ad p̄ximitatē sermo
 nis & quātū ad subtilitatē. sunt q̄ min'
 capacib; tot & tanta dicē uolūt quod

ipsi nichil retinent. Ita uoluit mittere
dolum unum uini in lagenam unam ul' in
caphu unum. Quarto hndus est respectus
ad tps oportunitate. Vn xxvii. ecc. Ex
ore fatui repbabitur parabola qz n die
eam in tps suo. 7 pu. xv. Sermo oportu
tus optimus est. Quinto hndus respic
ad feruorem. Vn ecc. vii. Noli esse iust
mulni. Stulti sut qui querut ense ad
muscam occidendam 7 securum ad omu
frangendu. qui s' d'ra nimia negligē
ciam cu tanto feruore mouent. sicut
si ess' magnu peccm q raro expedit
fieri 7 si in casu multu conandū sit 7
d'ra parua negligencias qn alit' cor
rigi n possut. gg. sup eze. Obsecro dil
ce qualiter unu queqz alloqui debeas q
corrigi uis 7 noli in parte ista ambula
re in sensu tuo. imo in feruore tuo. Sex
tu decimu qd debet ho. moue ad dilige
tem custodia lingue est exhortatio sacre
scripture. ut est illd. xxvii. ecc. Ori tuo
facito ostia. 7 ibidem. Verbis tuis facito
stateram 7 frenos ori tuo rectos adtende
ne forte labaris in lingua. 7 ecc. v. Ne te
mere quid loquaris. ne cor tuu sit uelox
ad pferendu sermonē coram do. 7 pu.
iij. Remoue are os prauu. Septimode
cimo qd debet hoies moue ad diligen
te custodia lingue sut exempla. ut e
illd j. p. iij. Creuit samuel 7 dñs erat e
eo 7 n cecidit ex omnibz uerbis eius i
terra. 7 in descriptione uiri iusti dicit
in ps. foliu eius n defluet. 7 alibi. Dxi

custodiam uas meas 7 c. Octauu decimu
q de ho. mo. ad dilig. e. lingue est hoc
qd oportebit uerba nra transire p dis
cretum iudiciu di. Ido debent hic uba
nra saltem transire p iudiciu nru. Vn
in ps dr de lingua iusti qd loquetur iu
diciu s' suam examinata. 7 ut breuiter
dicam sicut p loquela ppendit' utrum
aliquis sit gallicus ul' teutonic' ul' aliter
ul' nationis. Vn in ex. Cu de illis es na
7 loquela tua manifestu te facit. sic p lo
quelam ppenditur de aliquo utru sit bo
nus ul' malus. Vn ecc. iij. In lingua sa
pia diuolatur. It' in ecc. xxvii. ante ser
monē nunq laudes iuru. h em tēptatio
est hominu. Ido in ponde uerboz pbano
existit humane uite. **De xxiiij. peccis lingue.**

Dico de custodia lingue in omni d. ij.
sequent' enumeranda sut peccata
lingue ut de hys psequam' ex quibz xx
iij. enumerare sufficiat. que sut. Blasphē
mia peccm murmuris. peccm defensio
nis. puiuu mendaciu. detractio adula
tio. maledictio. iuciu. d'ctio bonoz.
derisio. puiuu d'iliu. peccm seminandi
discordias. peccm bilinguū. rumor. iac
tancia. secreta reuelatio. in discreta om
natio. indiscreta pmissio. ociosu uerbu.
multiloquū. turpiloquū. scurrilitas. indis
creta taciturnitas. 7 primu psequem'
de iij. puiuis. qz illis discrete peccatur
in dñm. inter q in apertum a peccō blas
phemie qz manus. De hoc pmo agem'.
Primo notificabim' qualecuqz peccm

illud. Secundo ponem' ea que ualere possunt
ad detest' hui' peccati. Tertio tangemus
de ysonis que uidentur desentire blasphemantibus.
Quarto tangemus aliquid de
spuali blasphemia. **De hys q' possunt uale
ad det' blasphemie. et p' de pena blasphemoz**

Notand' g' q' scdm aug' multiplici' et p' q' sic bla
blasphemia est. qn' aliquis attribuit d' in pueris qn'q' annoz peccm illud
it' do q' di non est. ul' qn' negatur de do
q' ipius est. ul' qn' quis usurpat q' di est
nos aut' intelligim' hic blasphemiam uerbum
in contumeliam di platum. Et cu' aliquis
uult uindicare se uolens de do aliqua
membra noiar de ipso que nominada
n' sunt. Multa uo sunt que possunt ua
lere ad detest' hui' peccati. Primum; pena
qua d'ns legit' punisse blasphemias. De
qua pena legit' xxiii. ecc. ecce egeesus
filius mulieris israhelice que peperat de
uero egyptio. iurgatus est cu' uero israhel
ta. Cumq' blasphemass; nomen d'ni et ma
ledixiss; ei adductus e' ad moysen miseruntq'
eum in carcerem donec nossent q' iuberet
d'ns. Qui locutus est ad moysen. Educ blas
phemum extra castra et ponent om' q' au
dierunt manus suas sup caput ei' et lapi
det eum ppl's uniuersus. et de inde pmul
gunt lege de pena blasphemoz dices
loqueris ad filios israhel. homo qui ma
ledixerit do suo portabit peccm suum
et qui blasphemauerit nom' di morte mo
riatur. lapidibus obruet eum om' mul
titudine ppli. De pena et blasphemie refert
gg' in dialogo. qd' quida' rome tenebat

dilexit quenda' pueru' qn'q' annoz qui
isuetus erat blasphemare ueru' d'ni statim
qn' aud' eum aliquid obstiniss;. Quada' die
cu' pater eius teneret eu' in brachis cla
mauit puer. mali hoies ueniunt q' me
delere uolunt. Qui cu' hoc dixiss; nomen
sic iudicauit. nunq' parceret adultis et
discretis qui hoc peccm committunt. Peccm
illud frequenter puni't a do et in presenti.
ul' spuali' ul' corpali'. Spuali' qz multo
cruent' subitanea morte moriunt' homines
blasphemis assueti. Vn' pu' xx. qui male
dixit p'ri et m'ri extinguetur lumen eius
in medul' tenebris. Patri maledixit blas
phemis du' d'no maledixit. mar' et male
dixit du' blasphemat triumphatem eccle
siam que mar' nra est. et ideo lux in me
dul' tenebris ei extinguetur qz in p'ccis
suis morietur. Peccm illud uix remittit'.
Vn' illud h. xx. Sp'c blasphemie n' remit
tetur. i. uix remittetur. Vn' peccm ad mor
tem dicit'. ecc' xxiii. Est alia loquela e' d'
o in mortem. n' inueniatur in hereditate
iacob p'miserit actor de loquela iuram
ti et subdit. est alia loquela extrario et c.
Blasphemia scruaria dicit' esse iuramento
qz in iuramento noiat' d's. qn' fit eo m'
quo debet honorari d's. qn' nom' eius
ad confirmatione' ueritatis assumit'. In h'
enim d's ostenditur ueritas et tutor et actor
in morte uo blasphemantis dicit' esse. qz
frequenter moriuntur in peccato blasphe

manes. Vñ blasphemantes multū debe-
rent rogare uiros scōs ut orarent dñm
qd sibi dimitteret peccatū illd. Non enī
impetrat quicūq remissionē hui' peccā
inmo oportet hominē esse ualde magni
meriti ad hoc qd impetrat alii remissionē
hui' peccā. Vñ j. 30. ult. Est peccm ad mor-
tem n̄ p eo dico roget quis. i. quisquis
pena ē corporali punitur peccm blasphe-
mie frequencius quā aliud peccm unde
accidit qd iustorib; qui dñm blasphemāt
quāq; facies p̄posteratur. Eudā etiam
militi de occōne iudi cū p oculos dī iura-
ret. p̄uul ocl's a capite exiuit ⁊ in ale-
ariū cecidit. Scō pot' ualere ad detest'
hui' peccā si ostendatur in gratitudo mig-
na que est in eo qui blasphemāt. Dupli-
uō in gratul est blasphemans ⁊ qz mē-
bro illo dñm in honorat ⁊ quo d's eum
p̄ ceteris creaturis honorauit. s. in ling.
⁊ qz in memb' illa infirmitatis humanē
q̄ ppter salutē ipsius d's assūpsit. ipse
ad contumeliam dī nominat ⁊ in gratul ⁊
bñficio in carnationis. ⁊ qd d's n̄ satis fu-
erit affectus contumelul a iudic' p amore ipi'
ipse ad huc contumelias sup contumelias ad-
dit. in hoc deterior iudeis. qz ipsi affe-
cerunt eum contumelul infirmū ⁊ mor-
talem ⁊ in statu hūilitatis. s; blasphe-
muis dñm contumelul afficit in mortalem
⁊ regnantē in celis. In istis iudi aliqn̄
tulu p ignoranciā excusantur. Nescie-
runt enī dñm esse quē contumelul affici-
ebat. Si enī cognouissent nūq; dñm

glie crucifixisset. Blasphem' uō eum co-
tumelul afficit q̄ credit esse dñm. Tercio
debet cohibere hoies a peccō isto h̄ q; blas-
phemus uidetur esse deterior omnib;
creaturis. Alie enī creature dñm laudāt
⁊ bñdicunt. ostendēdo ei potenciā bo-
nitatē ⁊ sapiām. nec solū dñm laudant
⁊ bñdicunt. imo ⁊ ad laudandū dñm ho-
minem inuitant. Vñ gg. ayurū est qm
homo dñm n̄ laudat. cū omnis creatura
ad eū laudandū semp inuitat. Vñ ualde
miser est homo blasphemus. qui sp̄alē
ip̄ h̄ lingua accepit ut dñm laudaret qui
dñm n̄ laudat. s; extra amonitionē aliar
creaturaz eū blasphemāt. Quarto de-
bet cohibere hoies a peccō isto magnitu-
do hui' peccā que multis circūstantis
pot' manifestari. Primo ex h̄ q; in isto
peccato. inferatur contumelia dō in p̄ria
p̄sona. cui alij peccōres contumeliam i-
ferunt dō in possessionib; seruoꝝ eius.
s; blasphemus infert ei contumeliā in p̄-
pria p̄sona. ⁊ ido n̄ parum displicet dō
peccm blasphemie. multū displicet p̄-
cipi alicui qm inferatur ei contumelia in
subditis suis. s; amplius qm in eo qui ē
de p̄ria familia. s; longe ampli' qm in
filio ul' in filia. s; sup oīa ista qm in-
fertur ei contumelia in p̄ria p̄sona. Scō
pot' ostendi magnitudo hui' peccati
p̄ sublimitatē p̄sonē cui blasphemā
inferatur. Scdm enī sublimitatē p̄sonē
cui aliqua offensa inferatur. magna of-
fensa est cū diuini dicitur alicui bur-

genti s; maior si dicatur militi s; longe
maior si principi. Ergo infinito maior
est si in infinito maiori dicat. Vñ cum
in peccō blasphemie iurium dicat deo
qui in infinito maior est omni dño ter-
reno peccm illd nimis magnū est. Deinde
facit ad magnitudinē hui' peccā h; q; in
peccato isto di stumelia pncipali' intē-
ditur. alij peccatores et si dō stumeliam
inferunt. tñ pter intencionē et uoluntatē
eoz; stumelia ista. et hñ uellent dñie
a stumelia ista si possent hñe dilationē
q; querunt absq; stumelia ista. s; blasphe-
mus in contemptū et stumeliam di blasphe-
mat. uolens se uindicare de dō cum cñ
d's sine culpa sit. Quarto facit ad detest'
hui' peccā pueritat magna que; in pec-
cato h; multū enī pñsi sunt hoīes blas-
phemi qui bona que agunt sibi at-
tribuit. mala uō dō attribuunt. cū etiā
mala ppter culpas eoz; eis euentant. bo-
na uero ex grā dī recipiant. Quinto fa-
cit ad detest' hui' peccā magnū dēp-
tus qui; in blasphemantib; q; potest
manifestari ex h; qd ipsi dicūt. q; non
possent se a blasphemia cohibere. si aū
quereret ab eis utrum iurium aliqui
dixerunt epō ul' archiepō ul' alicui pñ-
cipi. ipsi responderent q; n̄. Immo mlti
sunt qui dicerent se nunq; dixisse iurium
cum alicui garrioni nisi ipse penul di-
xerit eis. et tñ n̄ possunt abstinere sic
ipsi dicūt. ne dō stumeliam dicat. quia
infamia. potest aliquis abstinere ne dicat

224
stumeliam garrioni nisi ille meru-
erit tam se n̄ posse abstinere dicat quā
regi glie stumeliam dicat. cū tam ipse
nunq; ei iurium dixerit. nec aliq; mali
meruerit. mag; p̄ auidubio uidet talis
contemptū dñi quā garrionem unum
Sexto facit ad detest' hui' peccā hoc qd
illd peccm; in parte celestem et itō morte
dignū. Vñ m̄. xv. Qui maledixerit p̄ri
ul' m̄ri morte moriatur. Blasphemi sūt
illa genatio de qua legit p̄. xxx. Est ge-
natio que pat' suo maledicit. et q; matri
sue n̄ bñdicit. Blasphemi et assimilant'
cham filio noe qui uerba p̄ris sui filij
suis ostendit p̄ q; maledictio-
nē suscepit ut legit gen. xv. Septimo de-
beret cohibere a peccō isto hoc q; blasphe-
mia peccm dyabolicū et q; loquela in-
fernalis cui signū est horripilatio quā
facit peccm illd in audientib; Vñ xxvii.
ec̄. Loquela multū iurans horripilatio-
nem capitul' statuet. et irreuerencia illi'
obturatio aurium. Vñ satis uidet q; dyā-
bolus in blasphemus loquatur. qñ ex h; audi-
ent horripilationē hñ. sicut aliquis a
teutonica lingua teutonice uocatur ul'
p̄penditur. sic blasphemus ex loquela
ista de familia dyā esse dimoscitur et ad
infernū uidetur p̄tinere. Vñ sicut; pe-
tro dictū. xxvii. m̄. Vere tu ex illis es nā
et loquela tua manifestū te facit. sic po-
test dici blasphemus. Vere tu de inferno
es nā et loquela tua manifestū te facit.
Illi qui de inferno erunt blasphemabi-

dñm p̄t magnitudinē doloris. Vñ
 apoē. Blasphemauerunt dñm celi p̄ to
 loubz ⁊ uulneribz suis sicut filij dī assuef
 cunt hic b̄dictōi ⁊ laudi diuine uolētes
 addiscere offm̄ in terribz q̄ facturi sunt ī
 celis. sic filij dyā assuefcaūt blasphemus ad
 discendo in mundo isto offm̄ qd̄ facturi sūt
 in inferno. Octauo debet cohibē hoīes a p̄
 cato isto hoc qd̄ blasphemia dī iuciuū est
 dictum ei a p̄p̄o seruo ipsius ⁊ idō n̄ de fa
 cili desequitur homo remissionē pecc̄i. Vñ
 xxii. ec̄. mittens lapidē in uolatilia deiecit
 illa. sic ⁊ qui iuciatur amico dissoluit a
 iuciam ad amicuū. ⁊ si p̄dixerit gladiū
 n̄ desperes. Est enī regressus ad amicuū si a
 p̄uarit ol̄ triste n̄ metuas. Est enī recorda
 tio excepto iucio ⁊ in p̄c̄lo ⁊ sup̄bia ⁊ mis
 terij reuelatione ad h̄tām. Robiles post
 magnā guerriā p̄tquā ⁊ in bello se lese
 runt amici efficiūtur. Siquis uō iuciuū
 aliq̄ dixerit eis toto t̄p̄e uite sue memo
 res sunt iucij illi. Si iuciuū q̄ dictum
 est alicui cū tanta difficultate recedit a
 corde illius. quantū timere possūt sibi
 illi qui regi gl̄e rociens iucari sūt illi
 qui delectant̄ dñm blasphemando iudis
 de teriores uident̄ qui in consuetudine ha
 bebant q̄ audita blasphemia aures sibi
 obstruebant. Sup̄ illd̄ act̄. vii. Continui
 erunt aures suas dicit m̄t̄h. ne blasphe
 miam audirent. In signū ⁊ doloris san
 debant uestimenta sua. Vñ sup̄ illd̄ m̄.
 xxvi. Tunc p̄nceps sacerdotū scdit ue
 stimenta sua. Dic̄ glo. mol ⁊ iudoz cū

blasphemiam audiunt sandē uestimē
 ta sua. Canibz ⁊ peiores sunt. Canis enī
 n̄ mordet dñm suū nec dilacerat. ipsi
 uō dilacerant dñm dū eum blasphemāt.
 ipsi uō eodē ore quo uinū a dō citatum
 bibunt in otinenti eū mordent ⁊ stu
 melius afficiūt. similes canibz rabidū q̄
 manū que sibi porrigit panē mordent
 Blasphemia ⁊ uidetur esse maior pecc̄m
 quā heresis. hereticus enī loquit̄ ea de
 dō que credit esse uera. blasphemus uō
 contra sciam suam de dō dicit que sc̄t̄
 esse dicenda. Nec solum blasphemus culpabi
 les sunt apud dñm. s; ⁊ illi qui tolerant
 pecc̄m illd̄. cū phibe possint. ut pater
 mater qui n̄ corrigunt filios blasphe
 mantes ⁊ q̄q; hac de causa amittunt
 eos. Dñs enim eos interficit qd̄ patet
 exemplo gḡ. prius posito in h̄ eodē cap̄lo.
De hys qui desentiunt blasphemantibz. v
Similit̄ illi culpabiles sunt qui p̄
 mittūt dō otumeliam fieri in do
 mibz suis cū phibe possint. nullus
 homo timens dñm p̄mittet̄ alicui q̄
 sc̄m crederet otumeliam inferri in do
 mo sua ex quo pot̄ phibere. Vix possēt
 hoīes sustinere q̄ coram eis iucium
 dicatur patri suo ul̄ dño terreno. qm̄
 ḡ possunt sustinē hoc de patre celesti.
 Nunq̄ culpabilis esset qui p̄mittet̄ in
 cellario suo templū fieri alicui demoni
 ⁊ ibi sacrificari. Nonne tabna in qua lu
 ditur ⁊ blasphematur uere templū dyā
 est in quo d̄s ex honoratur ⁊ honorat̄

dyā. Quō g̃ hoc pot̃ sustinē qui uiam fi-
 dem h̃t. dum ̃ culpabiles sunt qui in t̃-
 ra sua p̃mittunt talia fieri sicut ipse cul-
 pabilis est; qui in terra sua paganorū y-
 colatiam toleraret. Blasphemia enī pro-
 latria deterior esse uidetur in h̃ q̃ ydola-
 tria honorē suū aufert dō. S; blasphe-
 mus n̄ solū honorem aufert. s; ̃ cri-
 meliam infer. Magna p̃sital p̃ncipū
 qui bona subditoꝝ suoꝝ accipiunt q̃n-
 d̃is h̃ phib; . q̃n uō possūt accipe ad
 honorem d̃i 7 salutē aiāꝝ nolunt me-
 ritorie dū possent penā pecuniariam
 inponē illis qui blasphemant. Non s̃t
 ̃ sine culpa qui locant eis taxillos 7 filia
 7 qui assistunt ludētib; ul' blasphemā-
 tib; q̃i uelint ludē de fetore blasphemā-
 cum uidit deteriores in hoc q̃ uidi ob-
 tuant aures audita blasphemia 7 sig-
 na doloris ostendūt. 7 ut breuiter dicam
 in hoc possunt distingui filij d̃i a filijs
 dyabli. qd̃ filij d̃i n̄ possunt tolerare
 q̃ pater eoz a blasphemantib; sagittet̃.
 filij uō dyā n̄ curant q̃n uident d̃m ita
 sagittari. qd̃ tali exemplo pot̃ ostendi.
 fuit quidā uxorem h̃ns. 7 ex ea tres fili-
 os scdm̃ opinionē suam. cui uxor eius
 cū quadam die litigaret cū eo obiecit
 q̃ ipse credebat q̃ ipse habebat tres
 filios. s; unus tm̃ erat suus. Requisita
 uō ab eo quis suus est; noluit indicare
 eum. Cum p̃ infirmaretur ad mortem
 7 uxor defuncta est; ipse faciens testame-
 tum omnia dimisit illi qui fili' suus erat

Post mortē uō eius oratio facta 7 inter
 illos tres quos tamq̃ filios suos nutrebat.
 cui' est; hereditas. Dicebat enī quilib; qd̃ il-
 le erat filius 7 sua debet hereditas esse.
 Vñ cum est; relatum ad iudicem p̃cepit
 iudex ut pater mortuus alligaret̃ ad ar-
 borem 7 ille qui directus sagitta in eum
 mitteret hereditatem h̃ret. Vñ alligato
 patre ad arborem duo ex istis sagittate-
 runt in eum. Tertius uō uident patre
 suū sagittari offensus 7 ultra modum
 extra alios duos dicens q̃ nullo m̃ pa-
 trem suū sagittaret. ex quo cognitū est
 qd̃ ipse erat filius ipsius 7 data est ei he-
 ritas. Simile iudiciū fecit salom. iij. r. iij.
 de duab; mulierib; que litigabant de
 puero uno. Illa enī p̃penderit esse m̃rem
 que n̄ ponit tolerare pueri interfectio-
 nem. Sic filij d̃i n̄ possunt tolerare qd̃
 blasphemantes patre eoz sagittent. 7
 notandū aut̃ q̃ duplex est blasphemia
 quedam oris quedā cordis. De blas-
 phemia cordis legit̃ in unis p̃m q̃ qui-
 dam s̃t in pugnabatur spū blasphemie.
 7 cū sepe p̃geret ad senes 7 ad albem
 pemenem p̃ cura illi' 7 n̄ aperet causā
 abbas pemenē uident eum h̃re cogita-
 tiones dixit. Quid habes? At ille aperit
 qd̃ eum in pugnaret sp̃c blasphemie.
 7 statim ut aperit in pugnatio leuor
 facta est. etu abbas pemen. Q̃n cogitatio
 her te arripuerit dic ego causā n̄ habeo
 blasphemia tua sit sup̃ te o sathana h̃c
 enī cū anima n̄ uat. 7 in nuic̃ inūbit

istis duplex causa pp̄t quā n̄ sit t̄m̄ p̄ca
tū in hac blasphemia sicut multi credūt.
Non enī h̄t delectationem cogitatio blasphemie
pp̄ quā ipsa placeat hōi. s; uehement
timor offēse diuine adducit cogitatioē
istas. sicut homini timido in tenebris ex
stenti et solitario uelut uoluit adducit ti
mor, terribilia ad eoz suū et nimū amor q̄
hūit mater ad filiū adducit ei memoriā
ipsius qm̄ defunctus; licet et ipsa nolit. p̄
rea dyā qz sat qd̄ displicet uiro iusto cō
uiciū et contumelia dī inter dū loquit̄ diuina
dī in hōie ipso hōie audiente et illa blasphe
mia dyā; n̄ hōis et meretur hō in hoc q̄
displicet illi blasphemia ista et h̄ duo in
simulant̄ exemplo p̄dicco cū dicit̄ Blasphe
mia tua et c̄. et cū dicit̄ hāc enim causa
nā n̄ uult. **De remedus blasphemie.**

vj **S**ūmum aut̄ remediū dicit̄ h̄ uiciū
est occupatio que anīm impleat et
d̄t̄p̄t̄ blasphemie talis. debet enī homo
parū app̄ciare tales cogitationes. **De m̄
mure et de hys q̄ faciunt ad deest. eius.**

vij **S**equitur de peccō murmuris. Est aut̄
murmur oblocutio in debito m̄
fca d̄ta dictū ul' sc̄m̄ alicui. Sp̄alr̄ aut̄
dicemus de murmure q̄ fit d̄ta d̄m̄ ul'
d̄ta cū qui est loco ipsius. Dicem̄ aut̄ h̄
in de hoc peccō. Primo ponemus q̄ pos
sunt ualere ad deest̄ ipsi. Sc̄do tange
mus diuisas diuisiones murmuris. Tercio
uō sp̄alr̄ agemus de mur̄ne claustralū.
Quarto uō de remedus d̄ta pecc̄m̄ mur
muris. Ad deest̄ uō hui' peccati p̄mo

possunt ualere uerba sacre scripture
que dissuadent nobis h̄ pecc̄m̄ ut; illd̄
sap. i. Custodite uos a murmuracione
q̄ nich̄ p̄dest hōi immo plurimū nocet
n̄ enī p̄pter mur̄m̄ cessat tribulatio sed
qd̄ potuit esse meritorū p̄pter murmur
fit de meritorū. et inquinatur homo unde
debit mundari. destruit. vñ debuit e
m̄dari. vñ destruxisti eum ab em̄datōe
de quib; cantat eccl̄a. jo. vi. Nolite mur
murare ad inuicem. et j. ad cor. x. Neq;
murmurauit̄. Ad phy. y. Quā facite si
ne murmuratōib; et j. pec. iij. hospita
les inuicem sine murmuratōe. Sc̄do pos
sunt ualere ad deest̄ hui' pecc̄i exēpla
ut; exēplū xp̄i. de quo vy. ysa. Quasi
agnus coram tondente se obmutat. et
exēpla sc̄oz. Non murmur resonat n̄
querimonia et it̄m. ecce homo sine q̄
rela. et sap̄. xvij. P̄perant hō sine q̄re
la deponi p̄ pplis deferent̄ seruitut̄ sue
scutum orationū et p̄ incensū deprecā
onem allegant̄ restituerē. et huc j. legit̄
de zacharia et uxore eius q̄ erant iusti
ambo ante d̄m̄ in cedentes in omnib;
mandatis et iustificationib; d̄m̄ sine q̄re
la. Tercio pot̄ ualere ad deest̄ationem
hui' pecc̄i q̄ murmuratores maledicti
sūt. vñ eccl̄. xxvij. Sufurro et bilings
maledicti. multos enī turbauit pacem
h̄ntel. Quarto pot̄ ualē ad deest̄ hui'
peccati hoc q̄ murmuratores odibiles
sūt d̄o. vñ illd̄ ad ro. i. Sufurrones de
tractores sūt d̄o odibiles. Quinto pot̄

uolare ad detest' hui' pecc' h' q' nescim' quid nob' magis expediat. Alii enim magis expedit aduersitas qua' p'spitas. Ido homo de aduersitate murmurare n' debet. Vn' in ecc'. No' e' dicit hoc melius illo. oia' eni' t'p'i suo p'p'abuntur. Sexto pot' uolare ad detest' hui' pecc' hoc q' ai' sumus filij d'i & ratione creatois & ratione red'ptionis n' debemus murmurare quoc'q' placet sibi facere de nobis. Iuste sibi uendicat meam uitam qui pro mea posuit suam. Ap'ls. Siue morimur siue uiuimus d'ni sumus. Jf. Empta estis p'cio magno gloriificate & portate d'ni in corpore uro. J. ad cor. vi. Aug'. Sat celestis medicus quid nobis daturus sit ad solationem & qd' subtrahatur sit p' exercitacionem. Non eni' homo sine causa uimento suo cibaria detrahit. & ysa. xl. Ve qui d' dicit factori suo & p'c'. Nunquid dicit lucu' figulo suo qd' faciat & xxix. Perusa e' h' cogitatio q' si lucu' d'ra figulu' cogitet. et dicat opus factori suo n' fecisti me. Septimo pot' uolare ad detest' hui' peccati uindicta qua' d'ns legit' sup'sisse de pecc'o isto. legit' maria soror moysi lepra perc'p'sa p'pter pecc'm murmuris. murmurato' e' ip'so d'ra d'ni de labore ignis d'ni deuorauit extremam castror' partem. ut legitur num' xi. p' pecc'm illis datan & abiron a terra abs' orp'i su' ut leg' num' xvi. & chore igne d'sup'rus ut leg' ibide' p' p' pecc'm illis misit d'ns serpentes ignitos in filios isrl' p' pecc'm illud maior

part' filioy isrl' in deserto perit. Vn' num' xiiij. Om' qui numerati estis a xx. annis & sup' & murmurastis d'ra me n' in tribul' terra sup' qua' leuau' manu' meam ut hitare uos facerem p'ter caleph filiu' iephone & iosue filiu' nun. Fur breuiter dicam sicut dicit auctoritas de nulla re magis d'ni offendisse dicitur est ip's ille qm' murmurando. De pena aut' murmurati' qm' in futuro dicit uidas in epla sua. hy sunt murmuratores & querulosi scdm de sidia sua ambulantes & p'misit pena' d'ca' quib' p'cella tenebray in eternu' seruata est. gg. Regnu' celoz nemo qui murmurat accipit & nemo qui accipit murmurare pot'. *De t'bz diuisionib' murmuris. quidam murmurantes d'ra infirmitate' paupertate' & t'p'i in oportunitate' & bonoz adu'sitate'.*

Sequitur de diuisionib' murmuris *vij* quaz tres ponere sufficiat. Prima talis est murmur in iudic' mur'm sup'bie. mur'm auaricie. mur'm impacie. mur'm d'sciencie. De p'mo sic legitur g' xx. & accipientes murmurabant ad uersus patrem familias dicentes. hy nouissim' una hora fecerunt & pares illos nob' fecisti qui peccauimus pond' diei & estus. De secdo legit' luc' viij. Videns phiseus qm' uocauit eu' ait intra se. hie li' est. p'ha sciret utiq' que & qualis erat mulier que tangit eum q' peccatrix est. De t'cio legit' jo. xij. Quare h' unguentum n' uenditur. ecc. denarius. De quarto i' num' xi. Ortum est murmur' ppli q' dolentiu' p' labore d'ra d'ni. Quinto

murm̄ est q̄n aliquis murmurat de h̄
qd̄ aliquis uult cogē eum ad hoc q̄ d̄na
dm̄ est. 7 illd̄ murmur uidetur signatū
esse p̄ murm̄ asine murmurantis d̄na
balaam. de quo leḡ xxv. mu. Apuit d̄ns
of asine 7 locuta est. quid feci tibi. quare
p̄cutis me: ecce iam r̄cio uolebat cogere
balaam asinā ad id q̄ erat d̄na d̄ni uolū
tatem. Ad hanc sp̄m̄ p̄inet murm̄ d̄scie
murmurantis d̄na p̄ccm̄. It̄ pot̄ diuidi
murm̄ ī murmur de bonis que d̄simul
7 murm̄ de malis que sustinem̄. Primū
murm̄ dissuadet̄ ec̄. ubi legit̄. In bo
nis ne des querelā. 7 in omni dato ne des
tristitiam mali uerbi. De alio leḡ ec̄. xix.
Vir prudens 7 disciplinatus n̄ murmura
bit. correctus prudens est qui futura p̄ui
det 7 p̄mia 7 tormenta. 7 talis n̄ mur
murat de flagello. libenter em̄ uirgam
tolerat. que a gladio pene et̄ne d̄seruat.
Pacenter em̄ ab eo sustinet flagella a
quo celestem hereditatem expectat. Dis
ciplinatus 7 quis d̄na tribulatio in utili
tates est instructus. Simili n̄ murmu
rat de correctioe. Tercia diuisio mur
muris est in murm̄ d̄na d̄nm̄ 7 in mur
mur d̄na p̄ximū. murmur uō d̄na d̄m̄
multiplex potest esse. ul̄ de infirmitate
ul̄ de paup̄tate. ul̄ de t̄p̄is in oportu ni
tate. ul̄ de p̄sp̄itate maloz. 7 aduersitate
bonoz. 7 similib; Valde fatuū 7 murmu
rare de infirmitate cū utilior sit frequ
ent̄ in firmitate quā sanitas. Vñ in uital
p̄m̄. Cum quidā peteret a ioh̄e heremita

ut a terciaria sanaretur. ipse respōdit
Rem 7 necessariam petis abice. ut em̄
corpa uicis. ita aīe languorib; 7 casti
gatoib; purificantur. 7 t̄n̄ dedit ei p̄ea
oleum b̄ndem̄ 7 sanatus 7. It̄ quidam
miles rogauit quēdam sc̄m̄ uirū ut a
morbo liberaret eū p̄cab; suis. S; audi
to ab eodem qd̄ melior est; in egritudine
quā in sanitate dixit uir sc̄s. Oro d̄nm̄
ut seruet te in statu in quo magis h̄uili
aris. fatuū 7 7 de paup̄tate murmurare
cū sciamus paupes electos esse ad regnū
eternū. Ia. ii. Nonne d̄s elegit paupes
in h̄ mundo diuites in fide 7 heredes reg
ni. fatuū 7 est murmurare de impor
tunitate t̄p̄ul. p̄ hoc q̄ qui h̄ facit
nunq̄ pacem habebit. Vñ in iob. d̄s
restitit ei 7 pacem habuit. 7 p̄ hoc
q̄ d̄s sc̄t melius quid expediat mun
do quē ipse h̄t regē quā alius 7 q̄nq;
expedire uidetur que n̄ expediunt. Vñ
refertur q̄ quidā heremita seminabat
olera. 7 uisum 7 sibi pluuiam necessariā
esse olerib; suis 7 peccit eam a d̄o 7 ob
tinuit. De inde uisum est sibi serenitatem
esse necessariā olerib; suis 7 peccit 7 ob
tinuit. Tunc breuiter dicam tale tempus
dedit ei d̄ns quale uoluit. nec t̄n̄ unū
olus exiit. Qui credens uniuersale t̄fem̄
olerum in anno illo pacenter h̄ sustinu
it. S; cū declinasset ad domū alterius he
mitis 7 pulcherrima olera ibi uidisset
ualde admiratus 7 7 narrauit herem
ite illi que sibi acciderant. Cui here

mira reuoluit merito h accidit t. Pura
 balne te sapienciore do qui ei indicabat
 quid facere debet. Extrario uo magne pa
 cis occasio est; r qn; r magne habudancie
 bonoz tpralium. siquis in talib; rforma
 ret uoluntate suam uoluntati diuine. Vn
 refertur de quoda agricola. qd semp ha
 bebat in agris r uineis suis uberes fruc
 tus qua alij r cu requireretur a uicinis qre
 hoc est; respondit n esse miru si fructus
 uberes hat cum semp hret tale temp qua
 le ipse uellet. Sup quo cu alij mirarent
 r inquirerent quo h est; r dicit. Ego nuq
 uolo aliud tpe habere qua ds uelit. Vn
 cum tale sit tempus quale ds uult. semp
 habebo tale quale uolo. In magna pace
 erat uir iste qui uoluntatem suam rfor
 mauerat uoluntati diuine. ppter hoc habet
 bonoz tpralium habudanciam cu arti
 fices ita offendi soleant qn instrunt
 in opib; in quib; ipsi periti sut. Non e
 miru si ds offendatur qn de opib; suis
 ita a quibcuq; diudicatur. Non r aliq
 artifex qui n offendetur ultra modum
 si de operib; suis diudicaretur. De pspu
 tate uo maloz r aduilitate bonoz uidetur
 multa murmurasse r sc. Vn job. xxi.
 Quare impy uiuunt r sublimati sut rfor
 tatiq; diuicis r c. r se. xii. Quare uia p
 speratur impioz un est omnib; qui p
 uariantur r inique agut. In ps. mei
 aut pene moti sut pedes. qz zelau sup
 iniquos pace peccoz uidens. r abacuc. i.
 Quare respicis r temptozes r tacet ocul

ante impio uultiore se. r in ps. Vsq; quo
 peccatores dne usq; quo peccozes glabun
 tur. r mal' ule. Nullus r qui seruit deo
 r q emolumentum qz custodim' pcepta ei
 si cessat murmur istud. Siquis respiciat
 cam quare h fiat. fidelis medicus egro
 desolato uniuersa dedit que ipse appetit.
 Egro uo de au' salute spes hetur multa
 negat. Sic dns respit habudanciam bo
 noz tpraliu tribuit. ut siqua bona ege
 runt in mundo isto mercede recipiat.
 r sedm gg. Iste successus bonoz tprali
 um signu r eterne reprobationis simili
 sedm gg. mactandi uiculi in libis pas
 cus relinquunt. seruand' iugo pmitur
 Ita mali p amena prata ad foueam bo
 nus p aspa ad patriam uenit. omnia mala
 pene sine murmure toleranda sut qz
 iusto di iudicio r ordinatione eueniunt.
 ecc' viii. Non iudices dicit iudice qui se
 tundu iustu iudicium iudicat. **De mur**
sequitur de mure claustraliu. ix
Sequitur de mure claustraliu. de quo spe
 cialit' tangemus qz h peccm multu infes
 tat claustrales. Peccm murmuris qn;
 fuit uidoz. in dicitur monachoz. Ho
 tandu g q claustralis murmurans
 de cibo ul' potu deficiat in ipso pncipi
 o belli spualis q; rtra gulam. Vn
 sup illd q. iij. die glo. In pugna xpi
 prius rtra gula agitur. qz n prius
 h refrenetur. frustra rtra alia uicia
 laboratur. Talis claustralis in primo
 r flictu die ultimū uerbū siue malū

uerbu ab ancilla sua de uiculis a carne. s.
q. magna utilitas est. Jo. Mich. uilius qua
a carne uincit. cu de uero uisto canterur.
Ecce homo sine querela uerul di cultoz. de
tali claustrali dici pot. Ecce homo plen
querela uentris sui cultoz. Tales em n dno
ihu xpo seruiut s. suo uent. sedm uerbu
apli. q. ipsi de uentre suo dnm fecerunt
iuxta illd ad phil. iij. Quoz ds uent est
du uo murmur pferunt q. pat uiderur
dm sui. s. uentris. Ipsi dicunt uasa uacua
a gra di. se se esse uacuos ostendut du
murm in eis resonat. z du ad igne tribu
larois crepant. satis apparet q. aqua di
uine gre in eis n sit. Ad lectam olla ua
cua ad igne crepat. z colu uacuum ml
tu resonat. plen uero n sic. Ista qn debe
rent escam pone cu grata falsa hylari
tatis. hylare enim datore diligit ds. iux
ta uerbu apli ipsi fel murmuris in escam
eius ponut. p falsa. ut uere de eis dnt pos
sit dice. Dederunt in escam meam fel q.
n legerunt de dno. qd cum gustast. acet
felle mixtu noluit bibe. Tales respici
unt retro. sicut uxor loth in statuam
salis uertuntur. Statua uidet esse homo
z n s. sic tales uidentur esse monachi
z n sunt. Vn abbas pastoz inuitis pa
triu. Qui querulosus e monach claustra
lis n est. z murmurans est rota n bene
iuncta unctio gre. z id murmurat
sicut rota carri. Vn xxxij. ecc. Proce
dia fatui q. rota carri. claustralis z m
muranf omne bonu claustru dat pro

modico feni ad opus uniuersi sui. Omne
bonu claustraliu est pax. Vn sup illud
pax isrl' dicit expositoz. omne bonu uo
uerbo dicit. claustralis z murmurans
intromittit se de quo ad ipm n pnter.
Iple em iam suus n s. s. di ul' abis sui.
nec solu di z ratione creatois ul' redem
tionis. s. z ratione redditionis. Vn qn
se intromittit de aliena re se introm
tit. Vn b. Qui cura uru nobis dimisit. semel
quid ad huc uos de uobis intromittit
claustrali murmuranti dic dnt illud
jo. ult. Quid ad te tu me sequere. Clau
stralis z murmurans auct ppria uult
dispensare sibi met de cruce religionis
qua assumpit. oia uera oia. b. Suspecta z
michi fateor tua ipsius dispensatio z ue
or t illudi sub nomine z regimine di
cretionis a carnis prudencia. claustralis z
murmural xpo pt posito frs z discipuls
galeni. Vn b. Dns docet pdere aut gal
eniul z ypocrit saluare. cui' osilio potius
acquiescat ul' cui' uis esse discipuls. It puta
te queso monachu n medicum nec de co
plexione iudicandu s. de pessione. Clau
stralis z murmurat qdam ceum qui cu
multociens in foueam pcpitauit. ducere
osueuit. Iste ceus z pprius sensus qui i
foueam peccu eum multociens pcpita
uit. Que cu ad huc uult sequi talis clau
stralis ad dm tergum uertit. z ad uniuersum
suum faciem pot' eligent uoluntate facere
sui corpus qua di. Iple z uult que habu
dantur uictu z uestitu hre in plenu su

illi qui nullā aliam expectant retribu-
onē in futuro q̄ p nichilo reputat t̄tam
desidabilem que ei p mercede danda est.
cū tam̄ omnium consuetudo habeat q̄ opa-
riū quib; magna merces soluitur in ues-
pe de uictu n̄ p uideatur alius aut̄ quib;
alia merces in uespe n̄ soluitur p uideat̄.
curari debent qui uident aliq̄ claustrale
murmurante q̄ si uideret uim̄tū loq̄
cū claustrali uim̄tū debeat esse iuxta
illd̄. Ut uimentū fcs sū apud te. Unde
cū quidam uolens ingredi religionem
quereret a bō . quid sibi maxime esset
necessariū ipse dixit ei. uil esse asinus.

Illo aut̄ querente quō post; hoc esse re-
dit. Qui uult esse in religione deb; q̄dlib;
onus sibi in uim̄tū facē indifferent̄. et
quēlib; cibū sibi appositū in different̄
comedē. et il est modus asini. S; in quib;
dam claustris adō sunt consueti hinc mo-
struositati qd̄ n̄ pauent cū audiunt cla-
ustrales murmurare sicut dicit̄ de bala-
am qd̄ adō assuetus erat monstris q̄ nō
expauit ad uocē asine. In uno casu uidet̄
licitū esse claustrali murmurare qn̄ p̄
cipitur ei aliq̄ uoluntati diuine contrariū.
In simili casu asina balaam m̄murauit.
It̄ cum murm̄ sit loquela ueteris hoīs
ueteris aut̄ homo mortuus debet esse in
claustro. curandū ē de mur̄ine claustra-
lium ac si mortui hoīs loquerentur.
Claustralis deb; esse mortuus mundo. et
iam h̄t sudariū indutū. habitus enim
claustralū sudariū eoz est cū in eo sepe

liantur. monachi ē cū b̄ndicunt̄ n̄ debēt
loqui p̄ ix dies in signū q̄ mortui sūt.
icō murmur oīo longe debet esse a cla-
ustralib; quicq; eis fieret sicut a mortui
ul hominib; **De remedio 3̄ p̄cc̄m̄ m̄muris.**

Sequit̄ de remedio contra pecc̄m̄ murmu-
ris et postūm̄m̄ contra h̄ uicium. uij.
remedia assignare. Primum ē exemplū xp̄i.
Vñ auḡ. Omnia terrena contemp̄it homo
d̄s ut ab hominib; contemp̄enda monstra-
ret. et oīa ad uerba sustinuit. ut sustinen-
da doceret. ut nec in illis querebat̄ felici-
tas. nec in istis timebat̄ aduersitas. Se-
cundū remediū ē h̄ q̄ homo cogitet mur-
mur q̄ fit de malo pene alicui illato m̄-
mur esse contra d̄m. cū omne malū pene
a d̄o sit. Vñ exo. xvi. Non contra me m̄mur
est illud s; contra d̄m. et m̄. xiiij. Vsq; q̄
mularudo pessima contra d̄m murm̄-
at. It̄ quicq; inferatur a p̄secutore paciē-
ter est tolerandū. et potius deb; homo h̄ere
oculū ad d̄m qui h̄t p̄secutore in manu
sua quā ad ip̄m p̄secutorem. cui formam
dedit nobis d̄s in cruce qn̄ dimissis p̄se-
cutorib; dixit. d̄s n̄s ut quid deliquisti
me. Vñ sup̄ illd̄. timeat d̄m̄ omniū t̄ra.
Dicit auḡ. Si creature seuiant time d̄m
n̄ illos qz oīa sub eo sūt. It̄ glo. Cupidita-
tem nocendi per te habes potestatem
nocendi. si ille n̄ dat n̄ habes. It̄ d̄s ho
ante hominē stans ait. Non h̄eres in me
potestatem n̄ data esset t̄ desup̄. Hec ē ip̄
se dya; ul unā ouicula potuit tollere iu-
ro scō Job nisi prius diceret. mitte manū

tuam hoc est da potestare. Tercium remedi-
um e q homo cogitet in reuoluntate qua dnt
pmitit filios suos ad uersitatis flagella-
ri. Qui cum magnum amore cogitaret ex q
dnt filios suos flagellat ipse n murmu-
raret. Vn gg. Ille solus de flagello murmu-
rat qui causa pculsoris ignorat. Sapoc. iij.
Ego quos amo arguo et castigo. Quartum
remedium e pcpium e gra di. Cu enim mur-
mur puenat ex defectu celestis unctiois in
corde hois sumum remedium e postulare ue-
tionem celestis gre ut faciat murmur illud
cessare et n unctioem carnalis uoluptatis
que licet ad tpe murmur cessare faciat. tñ
in posteru reddit magis querulosu. Vnde
ad heb. in fine. Optimu e gra stabiliri cor n
elcis que n plunt ambulanti; in eis. Eque
de facili poss; homo impetrare a do gram
p qua talia contempnerent. Siquis ex corde
eam peteret sic ab hoie ea p quib; murmu-
rat. Seneca. Quare potius a fortuna impetrem
qd det qua ame ne peccat. **De defensione
puy peccati et de his q ualent ad det ei.**

XI **S**equit de peccato tercio lingue s. de defen-
sione puy peccati. Quo uicio multu
laborat humanu genus q figuratu est
geni iij. ubi leg de parentib; nris. qd cum
cognouissent se esse nudos osuerunt folia
ficul et sibi fecerunt pzonata. Ad decessu
uo hui peccati possunt pmo ualere uerba
sacre scripture dissuadencia illd. ad ro. xij.
Non uos metiplos defendentes kmu. et sup
illud. nolite exaltare cornu. dicit glo. Si
iam fecistis iniquitatem p cupiditatem

n defendatis p elatione. Seco possunt
uale ad h exempla scoz qui culpabile se
agnosant. ubi e culpabiles n sunt. gg.
Piaz menciu e ubi culpa agnosce ubi ad
pa n est. pui. xvij. Justus por accusator;
sui. et xxvij. gen. Jacob qui lenis erat nuda
colli et manus pellib; ediuat p rexit. in sig-
nu qd uir iustus et si innocens sit. peccore
tu se debet reputare. et xliij. gen. Gyo
inuento in sacco beniamin. iudas qui re-
net figuram confessionis accusant se licet su
culpa est; de re illa dicit ita. Quid respo-
debimus dno nro et e. et subdit ds inue-
nit iniquitates seruoꝝ tuoz. ille e qui pe-
ccatu n fecit nec inuentus e dolus in ore
eius signa peccati hie uoluit. Voluit eni ar-
cadi et ai iniquis reputari. Tercio potest
ualere ad hoc si ostendatur quanta muni-
sit humilis confessio et accusatoria. Vn gg. No-
minul ad inuoz humilitia confessione pec-
catoꝝ qua sublimia gesta uirtutu. se in
ps. Dixi confitebor. aduersum me iniustitiam
mea dno et tu remisisti impietate peccati mei
pui. xv. Responsio mollis frangit iram. mol-
lis responsio e sui ipsius accusatio que multo
frangit iram di. se sup illd. iniustitias
meas n ab scordi dicit glo. Cu homo dece-
git ds regit. ai homo regit ds nudat cu
homo agnoscat ds ignoscat. Ido latro reg-
nu in cruce meruit qz se accusauit. Vnde
aug. loquens de illo uerbo. sacrificiu lau-
dis honorificabit me et illic uer quo oste-
dam illi salutare di. dicit. latro in cruce
quare meruit. qz illam iram tenuit u

ostenditur salutare dñi a qua t̄ pes ñ fecit
 In eo enī q̄ se accusant dñm laudant. Et
 sup̄ illd̄. Veritas de terra orta est ⁊ iusticia
 de celo p̄sp̄xit. Dicit auḡ. q̄ d̄ d̄s. Parcam̄
 ei quia ñ parcat sibi ignoscimus ei q̄ ño
 ignoscat sibi. Quarto pot̄ ualē ad detest̄
 huius pecc̄i h̄ q̄ pecc̄m̄ illd̄ multū impedit
 peccatoz̄. Non uult enī d̄s a pecc̄is suis
 liberare eum qui defendit ea. Vñ auḡ.
 Tu fcs̄ es peccati tui defensor. quom̄ erit
 d̄s liberator. ut sit ipse liberator esto tu accu
 sator. Quinto pot̄ ualē ad det̄ hui' pecc̄i
 si ostendatur multiplex eius stulticia qua
 pecc̄m̄ suum defendit. Primo stultus est
 talis q̄ ipse defendit pessimū hostem q̄
 ipse h̄t. Pecc̄m̄ ostenditur esse pessimus
 hostis quē homo h̄t ex h̄ qd̄ nullus alius
 hostis. nec homo. nec dyā. pot̄ nocē hōi si
 ab hoc hoste sibi cauit. Nulla enī nocēbit
 aduersitas si nulla dñetur iniquitas. Secūdo
 nō stultus est qui pecc̄m̄ suū defendit. q̄
 cū abyssus miserie abyssum inuocet m̄ie
 ipse debuit miserā suam plene exp̄mere
 ut amplius m̄iam dñi poss̄. mouē ipse uō
 miserā. attenuat q̄ nolit q̄ miseria sua
 dñi m̄iam moueat. Non sic faciunt paupes
 qui elemosinas uolunt ip̄tari. Imo pau
 perem ⁊ infirmitatē si quā h̄nt hominibz
 denudant. Tertio stultus est q̄ ñ uult ma
 nifestare in curia m̄ie pecc̄m̄ suū ⁊ reseruat
 illud in foro iusticie ubi manifestabitur
 ad penā q̄ ñ uult h̄ manifestare ad uenā.
 Sexto pot̄ ualē ad detest̄ hui' pecc̄i si os
 tendatur illic magna p̄sitas eoz̄ qui pec

cata eoz̄ defendunt. P̄sitas uō eoz̄ patet
 p̄ hoc q̄ d̄s p̄secutus est usq̄ ad mortē p̄ri
 am s̄ pecc̄m̄. sicut ostensum ⁊ in p̄ncipio
 sume ipsi defendē uoluit usq̄ ad p̄rie d̄ci
 entie lesionē ⁊ usq̄ ad d̄i offensam. cū cū
 om̄i creatura pecc̄m̄ deberent p̄sequi tam
 quā opus dyā. ⁊ tamq̄ illd̄ q̄ solū indecēs
 est in mundo isto. Septimo pot̄ ualere ad
 detest̄ hui' pecc̄i si ostendatur in gratitudo
 eoz̄ qui pecc̄m̄ suū defendunt. Ingrati ū
 sunt tales dñi m̄ie ⁊ bonitati dñi b̄nificiū illi
 uoluit aduenare. b̄nificiū uoluntatis diuine
 aduenat qui culpā suā diminuendo b̄n
 ificiū remissionis qd̄am̄ dimittit. Vñ in
 sp̄m̄ sc̄m̄ peccare uidetur cui bonitas ad̄
 b̄nuitur. Ad detest̄ hui' pecc̄i facē pot̄ hoc
 qd̄ illi qui peccata sua defendūt in culpa
 sua ip̄m̄ dñm̄ inuoluerē uoluit. Vñ super
 illud gen̄. u. Vocem tuā audiu in p̄ady
 so. Dñe ḡḡ. Propriū ⁊ peccatibz̄ dō uelle
 adtribuere unde accusantur. q̄ inde est
 q̄ si peccauit hō cū uellet esse par deo
 liber. s̄ sicut ille ab omni dñio. Quā ergo
 illi in maiestate par esse ñ potuit. in pecc̄o
 sibi parē eum facere descendit. Imo uult
 eū ostendē nocentem. se aut̄ innocentem.
 ⁊ s̄ illud. nolite inique agē. dñe glo. ma
 lum est peccare. ⁊ peius p̄seuerare. P̄ci
 losum ⁊ in dñm̄ se defendendo culpā suā
 picere. Ad detest̄ hui' pecc̄i uidetur facere
 qd̄ dauid uidet̄ pecc̄e. sp̄aliter custodiam
 oris sui p̄t̄ pecc̄m̄ illud. Vñ in ps̄. Pone
 dñe custodiā ori meo ⁊c̄. ⁊ subdit. Non de
 clinet eoz̄ meū in uerba malicie ad excusan

das excusationes in peccis. Non declinet. v
declinare n̄ p multas. excusationes uo in pec
catis dicuntur uerba malicie. ul' qz sunt
contra bonitatem di dū bñficiū di uolūt
attenuare. ul' qz ille qui excusat se dñm
infamare uult. dñi culpā suam in dñm uult
refundē ut adam Gen. iij. qñ dixit dño.
mulier quā dedisti in sociam dedit michi
de ligno ⁊ comedi. ⁊ qz ipse defendit quod
om̄s hoīes deberent psequi. s. peccatum.

De multimoda excusatōe peccati. xij.

Et notandū q multal modis solent
hoīes peccm suum excusare ul' defendē.
Alij p infirmitate carnis. etia illd eccl. v.
Ne dederis os tuum ut peccare carnem
tuam facias. Alij p multitudine peccan
cium iuxta illd eccl. xxxij. Peccator homo
uitabit correptionē ⁊ ad uolūtātē suam
inueniet opationē. Illis uo qui excusat
se multitudine peccancū dici pot' illd.
n̄ minus ardebunt qui cū multal arde
bunt. imo maior ignis erit sedm quod
plura ligna erunt in igne. qz sedm lig
na exardescet ignis ut leg' eccl. Contra
hunc modū excusationis est illd exo. xx
xij. Non sequeris turbā ad faciendū ma
lū. Turbam sequit' qui eam imitatur. ⁊
eccl. viij. Ne pecces in multitudine ciuitatis.
Alij uo excusant se p nobilitatē suā qui
magnum dedecus faciūt nobilitati sue. qñ
rei uilissime ⁊ in mundissime de ea scu
tum faciūt. Inmundissima res ⁊ peccm
turpiss est nobilitate sua peccm defen
dere. quā si aliquis nules clipeo suo uile

sterquiliniū preger. Alij uo excusat
se p iuuentutē qui uident' dice q iu
uentutē suam a dyā teneant cū credat
dyablo in iuuentute esse seruendum.

De perurio ⁊ duabz speciebz eius. xij.

Sequit' de peccō p iurio. yā est uini
tio pūsa alia ⁊ iuramēti illiciti trō
gressio. Ad detest' uo sede sp̄i p iurio no
tandū ⁊ q ille qui illicitū iuramētum
facit ipse q̄ laqueū ad collū suū ponit
iuxta illd pū. vi. Illaqueatus es uerbis
orū tuū ⁊ captus p iuris sermonibz. Qñ
uō iuramētum illicitū transgredit'. q̄
laqueo illo ille manibz p iuris se strangu
lat. Pocul expediret ei solūm si dicit'
est; q laqueo ad collū suū posito strangu
laretur. q̄ q iuramētum illicitū transgre
ditur.

De xij q faciūt ad det' p iurio. p iij.

Oe alia uo sp̄e iuramēti notandū ⁊
q xij sūt que debent hoīes cohi
bere a peccō isto. Primum ⁊ q ille qui sci
enter peruiat in pō p iurio illo ma
nū suam illa dyā dat qua ipse tangit
eū. ul' qua tangit manū illi cui iurat.
⁊ donec ipse peniteat de p iurio illo ma
nus illa dyā est ⁊ qñcumqz manu illa se
signat. ipse se signa manu dyabolica
⁊ abz que ille signa manu sua manu
dyā signatur. Sedm ⁊ h q cū alia peccā
fugiant ⁊ q̄ timeant res sacras. peccm
p iurio n̄ timet eas s; illis appropiquat.
Siquis uult fornicari si ipse ⁊ infra ecclā
ipse erit inde si ⁊ in amitorio erit inde.
si p iurū ⁊ q iuratio ul' ecclē elongat se

ab eis. Ille uero qui uult peierare intrat
 ecclesiam si erat extra intrat ad altare et co-
 mittit peccatum purum. Insuper super altare. quoniam
 quod super eum. quoniam super ipsum corpus christi quod
 horrendum est dicitur. Mirum est quoniam ipsa terra
 eum non absorbet. ut quomodo angeli qui assis-
 tunt circa corpus christi eum non puniunt.
 Ipse est dyabolus timet res sacras et quasi reuertitur
 quod non facit ille qui peierat. Tertium est hoc quod
 ille qui peierat est fur et sacrilegus esse in-
 detur. Contrectat enim rem alienam in uero
 domino et rem sacram et nomen domini sanctum assumit
 contra prohibitionem illam. exo. xx. Non assu-
 met nomen domini tui in uanum. Quartum est hoc
 quod ipse falsarius est. Siquis sigillo alicuius
 domini sibi commisso ad confirmandum aliquam uer-
 itatem uteretur ad aliud confirmandum
 ipse falsarius iudicaretur. Et si faceret hoc de
 sigillo domini pape ipse esset excommunicatus
 ipso iure nec possit absolui ab episcopo suo. sic
 cum deus punierit hominibus ut assumant nomen
 suum ad confirmationem ueritatis si utantur
 nomine ipsius ad confirmationem falsitatis ipsi
 falsarii sunt et quo ad deum excommunicati.
 excommunicatio illa que habetur in ad cor.
 vi. Siquis non amat dominum ihesum christum ana-
 thema sit. Quintum est hoc quod ille qui sciens
 peierat propter morem aliorum peccantium
 uult deum in uoluntate in peccato suo. Cum enim
 iurare secundum augeum sit deum in testem ad-
 ducere cum ipse iurat falsum. ipse uult ad-
 ducere deum ad testificandum falsum. Talis quoniam
 tum in se est uult malum malum facere christo ut
 uidetur quia eius crucifixores. Ipsi enim

intulerunt christo tantum malum pene ipse uult
 eum in uoluntate in malum culpe quod deterius est
 ipse uult facere reputari deum deceptorem
 deum in nomine eius et quasi per manum eius uult ho-
 mines seducere. quod genus peccati non legi commissum
 fuisse est a dyabolo. licet dyabolus mendax sit et pater
 eius et per mendacium homines seducat. tamen non
 legi quod ipse iuramentum mendacium addat
 ut melius possit seducere sicut faciunt illi
 qui peierant. Sextum est hoc quod cum in nomine
 ihesu flectatur omne genu celestium terrestri-
 um et infernorum ut legitur ad phyl. ii. ille qui
 peierat cum in nomine ihesu christi deo contumeliam
 facit uidetur esse deterior illis qui in infer-
 no sunt. qui in nomine eius genua flectere dicitur.
 Septimum est hoc quod cum homo per hoc torquetur
 per quod peccat. et talis in nomine domini peierat
 ille in nomine domini merito punietur. et cum illud
 in uocauit non exaudiat. et cum ad illud
 fugit non pregetur. cum aliis hominibus no-
 men domini refugium sit. iuxta illud psalmi. xvii.
 Turris fortissima nomen domini. ad illud currit
 iustus et exaltabit. Octauum est hoc quod purum
 eniatur inter ea que deus odit. zach. viii.
 uerba sic legitur. Unusquisque malum contra am-
 icum uerum ne cogitatis in cordibus uestris et iu-
 ramentum mendax non diligatis. Omnia enim
 haec sunt que odi dicit deus. Non est male-
 dictio que est super peruersos. et in presentia et
 in futuro. unde zach. v. Vidi uolumen. etc.
 et subdit. et dixit ad me deus. haec est maledic-
 tio que egreditur super faciem omnis terre. quod
 omnis fur sicut ibi scriptum est iudicabitur.
 et omnis iurans ex his sibi iudicabitur. educam

illud dicit dñs exercituum. et ueniet ad domum
furi et ad domum iurantis in nomine meo
mendaciter. et amovabit in medio domus eius
et sumet eum. et ligna eius et lapides. Decimum
est hoc quod peccatum illud replet homines iniquita-
te. Vñ xxij. eccl. Vñ multum iurans replebitur
iniquitate et non discedet a domo eius plaga
In fine huius uerbi tangitur pena perversorum in
presentia. Undecimum est quod perversus potest dominum deum
iurare potest et iustitiam siue fidei suam. Repel-
litur enim propter peruersum a testimonio. claudit
enim sibi ingressum regni celestis. Vñ in ps.
Quis ascendet in montem domini. et c. et subdit.
qui non iuravit in dolo proximo suo. ibi per
tractum inuenitur quod ille qui in dolo iurat
proximo non intret. Duodecimum est hoc quod
sacra scriptura propter magnum peccatum peruersi
ad dolo dissuadet iuramentum quod quibusdam usum
est quod iuramentum omnino prohibeat. Vñ ij. y.
Ego autem dico uobis non iurare neque per celum
neque per terram. et c. De his que sacra scriptura dis-
sua-
Her notandum quod contra suadet iuramentum.
iuramentum yij. dissuadentur in
sacra scriptura. Vñ est appetitus iurandi
siue affectio. Vñ ja y. Ante omnia factis
mea nolite iurare neque per celum neque per
terram neque per aliud quodcumque iuramentum.
Sic autem sermo ueritatis est et non non. ut non
sub iudicio decedant. Secundum est assiduitas
iurandi. Vñ xxij. eccl. Juratori non acquiescat
os tuum. multi enim sunt casus in illa
et in nominatio dei non sit assidua in ore
tuo. Tertium est iurare ex leui causa uel mul-
ta. Vñ deut. v. Non usurpabis nomen dei

tui frustra. quia non erit in punitus qui sup-
re uana illud assumpserit. Tria alia que
dissuadentur circa iuramentum sunt falsitas
eius quod iuratur. subita iuratio. et iuratio
in iusta. que per oppositum inuenitur. Ite in
i sic legitur. Jurabis ueritatem dominus in ueritate
et in iudicio. et in iustitia. Septimum est iu-
rare per creaturas. Vñ ij. y. Ego autem dico
uobis non iurare omnino neque per celum quia thronus
dei est. neque per terram quia scabellum pedis
dei est. Ido autem dissuadetur iurare per crea-
turas ne assiduitate sic iurandi labantur
homines in idolatriam. De iudicio et de yij.
quod ualent ad detestandum et primo quod sit iudicium.
Sequitur de peccato mendacii de quo h
ordine dicemus quod sit mendacium.
et ponemus ea que possunt ualere ad detestandum
huius peccati. Secundo tangemus aliquid de di-
uersis diuisionibus mendacii. Tertium autem in
daciū secundum augustinum falsa significatio uocis
cum intentione fallendi. Ad detestandum uero huius
peccati primo possunt ualere uerba sacre
scripture que dissuadent nobis mendacium.
ut et illud eccl. iij. Ne accipias faciem
aduersus faciem tuam. non aduersus faciem
tuam mendacium. faciem aduersus fa-
ciem suam accipit. qui ueritate ex clusa
a corde suo que est dei similitudo. falsita-
tem que dyabolus est. facies assumit. et eccl. yij.
Noli amare mendacium. et propter in eod. cap.
Noli intrari omne iudicium. Secundo potest ua-
lere ad detestandum huius peccati hoc quod peccatum illud
est dyabolicum. Primum enim mendacium dixit
dyabolus. Gen. ij. Nequaquam moriemini. Unde

xy

xvi

Jo. viij. legitur de dyabolo. Dum loquitur mendacium ex ipso loquitur. quia mendax et pater eius. ipse et pater mendacium quia primum inuentor est et pater hominis mendacis. homo enim mendax filius et dyaboli imitator. Jo. viij. Vos ex patre dyaboli estis. et desideria patris uestri uultis facere. Tercio potest ualere ad detestandum huius peccati huius quod illud peccatum illud membrum inquitur in quo magis et indecens immundicia. hoc. Reddit enim illud abhominabile deo. Vnde psalmus. Abhominatio et detestatio labia mendacia. Siquis os suum aperit hunc munit et alius rebus immundis quecumque uellent ibi intrare et promittit ea ibi indificare. os enim abhominabile est hominibus. sic os mendax abhominabile est deo. cum immundicia mendacium merito amplius displiceat deo immundicia mulierum uel similia rerum. Quarto potest ualere ad detestandum huius peccati huius quod peccatum illud hominem falsum reddit. quantum preualet denarius unus bonus denario falso. tamen preualet homo uerax. homo falso uel mendax. Vnde bonus denarius ualeat. c. falsos. et unus homo uerax. c. mendaces. Vnde multum melioraret se aliquis si remoto peccato mendacium uera detestaretur loqueretur. Quis etiam non displiceat cum aliquis de denariis suis inueniat falsum. Quis etiam non potius uelit habere bonos quam falsos. Sed de se ipsis non dolent miseri homines quando se ipsos falsos inueniunt. et potius uolunt se esse falsos quam ueros. In quo apparet ceceitas eorum quod amplius amant denarium unum quam se ipsos. Quinto potest ualere ad detestandum huius peccati hoc quod mendacium est.

quod quoddam uenenum quod tante efficacie est quod in ipso ore existens hominem interficit iuxta illud sapientium. Os quod mentitur occidit animam. Vnde mirum est quomodo miseri homines non timent quando uenenum illud in ore sentiunt. Perius et uenenum illud ueneno martiali. sicut causa deterior solet esse suo effectu. Mendacium enim quod fit in ore serpentis occidit uidetur fuisse uenenum quod in ore habet serpens. Sexto potest ualere ad detestandum huius peccati hoc quod omnis mendacis qui perditur est. Vnde enim quod iste cui mentitur fidem sibi adhibeat. fidem tamen non seruatur. imo uult eum decipere. Septimo potest ualere ad detestandum huius peccati iniquitas ipsius. que insinuat nobis xx. ecc. uel sic legitur. Peior et fur quam assiduitas uiri mendacis. Peior enim ambo hereditabit. Ideo uidetur esse peior qui assuetus et mendacio quam fur. quia fur nocet corpori. ille autem qui mentitur nocet anime dum eam in errorem induat. Sicut appetitus malus quo ipse appetit rem alienam. est appetitus rei bone. sed appetitus eius qui imitatur est appetitus rei male. fur enim suum bonum temporalis querit. sed mendacis alienum malum. et errorem proximi. Vnde peccatum mendacium peccatum dyabolice est et peccatum malicie et nuatur a salomone inter peccata que deus odit. psalmus vi. uel sic legitur. Sex sunt que odit deus et septimum detestatur anima eius. Oculos sublimes. lingua mendacis et cetera. Sicut ergo aliquis erubesceret si in furto deprehenderetur. sic erubescere deberet si mendacium eius deprehenderetur. Hoc autem quod dicitur et quod fur et mendax perditur

nem hereditabunt. Et est intelligendum de quocumque mendace. Et de illo qui dicit mendacium nocuum. Et ad eandem speciem mendacii referendum est illud quod dicitur in psalmo. Os quod mentitur occidit animam et cetera. Perdes omnes qui loquuntur mendacium. Octavo potest ualere ad detestandum huius peccati pena qua puniuntur peccati illi. De qua pena habes xx. psalmum. Suavis est hominum panis mendacii. Et os eius implebitur calculo. De pena et mendacii habet actus v. De anania sic ait petrus. Non est mentitus hominibus sed deo. Audient autem ananiam haec uerba cecidit et expirauit. Non potest ualere ad detestandum huius peccati hoc quod peccatum illud ualde est nocuum ecclesie dei. Facientem quod iuxta alicui fidelis adhibetur. Iob. Mendaces faciunt uera ueramenta ut dicentibus non credatur. Unde propter mendacia hominum multiplicentur periuria lingua hominum mendas et uelut arcus dyaboli oculos interiores filiorum dei sagittans. Unde Ieremias ix. Extenderunt linguam suam quasi arcum mendacii non ueritatis. Et ibidem sagitta uulnerant lingua eorum. Decimo potest ualere ad detestandum huius peccati si ostendatur quanta merita sit abstinere ab hoc peccato. Ad quod pertinet quod in uicis primis legitur de quodam heremita qui uisitatus est ab alio heremite delatit per flumini ministerio anglorum qui dixit ei aliquid querentibus de eius uisitatione. hec custodiu ex quo uisus sum quod nunquam de ore meo mendacium procedet. nec post amorem celestium terrenum aliquid amarem. sed nec gratia domini in his in defuit quicquam petui a

domino sine mora descurat sui. et infra idem unum sicut ipsi prouiderunt est mortuus. et anima eius ab anglis uidentibus ipsis recepta magni miri sciebat esse. Salomon. Amendatio cauere cum hoc peccat primum dicens. Simulatione et uerba mendacii longe fac a me. Undecimo potest ualere ad detestandum huius peccati quod homines assueti huic peccato in obprobrio magno sunt. Unde xx. ecclesiasticum. Obprobrium magnum in homine mendacium et primum ibidem. moret hominum mendacium sine honore et confusio eorum cum ipsis sine intermissione. et ecclesiasticum. u. de mendacio mundi rotas tue confundere. Duodecimo potest ualere ad detestandum huius peccati hoc quod grauius uulneratur qui cadit peccato isto. Unde xx. ecclesiasticum. Lapsus false lingue quasi qui in pauimento cadit. Multum uidetur esse corruptus mentiens cui potius placet quod non est quam quod est. et multum uidetur habere cordis oculos infirmos cum tenebre falsitatis ei placeant et lumen ueritatis ei displiceat. corruptione hominis mendacis insinuat. Augustinus super illud psalmus. Perdes omnes qui loquuntur mendacium dicens. merito perditur mentiens quod declinat ab eo quod est ad id quod non est. **De diuisionibus**
Sequitur de diuisionibus mendacii. xvii. mendacii que multe sunt. Prima est in octo membra siue octo species quam ponit Augustinus in libro de mendacio. Prima species est mendacium in doctrina religionis quod contra fidem et bonos mores. hoc summe fugiendum est ad hoc quisquam nulla causa debet adduci. Secunda est quod nulli potest et alicui obest. Tercia est quod unum potest alteri obest.

Quarta est qd fit sola menciendi ⁊ fallendi libidine q ⁊ mirū mendaciū sūt dīc aug. Quinta q fit cupiditate placendi de suau eloquio. Sexta ⁊ qd nulli obest ⁊ alicui pdest. ad pecuniam eius seruandā. Septima est q nulli nocet ⁊ alicui pdest ad uitā corpis seruandā. Octaua ⁊ q nulli ob est ⁊ ad hoc pdest ut ab immundicia corpis aliq tucatur. Tres prime spēs mendacy sunt mortalia peccata si ē delibandē dicuntur. Quinq alie uenialia peccata sunt n̄ astit aliqua circumstantia que ea mortalia faciat. **De**

Alia aut trib; diuisionib; mēdacy.

diuisio mendacy est in tres spēs. s. in mendaciū pniciosum ⁊ iocosum ⁊ offēsiū siue benignū. Primū membrū hui' scde diuisionis continet tria pma membra prime diuisionis. Scdm uō membrū continet quartū ⁊ quintū. Tercū uō membrū hui' diuisionis continet tria ultima membra pme diuisionis. Tercia aut diuisio mendacy est in mēdaciū pncipalis affectōis ⁊ mēdaciū falsi testimonij **ta q ualent ad detest' falsi testimonij.**

Ad detest' uō falsi testimonij aliqua addere possum' licet ea que prius sūt dicta ad detest' mendacy ad idem possint referri. Notandū q tria peccatū falsi testimonij pmo possunt ualere uerba sacre scripture que illd d'ssuadent ut ⁊ illud exo. xx. Non loqueris cōtra primum falsum testimonium. ⁊ xxiiij. eiusdē. Non iuges manū tuam ut p impio dicas falsum testimonium. Secdo possunt uale ad idem d'minatōes qual sacra scriptura

facit falsis testib; ut est illud xix pu. Testis falsus n̄ erit impunitus ⁊ qui loquitur mendacia pibit. ⁊ xxi. pu. Testis mendax pibit. Tercū ⁊ h q peccm illd multū nocuū ⁊ nocet enī dō. nocet iudici nocet ei cōtra quē testimonium fertur. Vñ aug. falsidicus testis trib; psonis ē ob noxiū. Primū dō cuius p'sentiam cōtēpuit. deū iudici quē menciendo fallit. Postremo innocenti quē falso testimonio ledit. Vnde falsus testis licet septem pniām egerit de falso testimonio n̄ dum libatus est donec ei satisfecerit p posse suo qui rē suam p falso testimonio eius amisit. Testis inq' deridet mēdaciū ut legit' xix pu. ⁊ idē in extremo iudicio mīto deridebit. qz p q peccat homo p h ⁊ torquetur. Quartū ⁊ hoc q ipse uendit d'm. Vñ sup illd. ay. xxiij. Tunc abut iudas ⁊ ē dicit glo. multi hodie sūt qui fēm iude exequuntur ⁊ itē faciūt cū p mune falsum testimonium dicūt. quia ueritatem negant. d'm qui est uital uendūt. Et notand q qui uult a peccō mendacy cauere oportet q peccm cupiditatis a se expellat. Peccato enī cupiditatis mēdacia pcedūt ut patet in mercatorib;. Vñ chayn qui inter hoies primus legit' mēdaciū dixisse. uy. gen. Hecio dñe. nūquid custof fr̄s mei sūt ⁊ c. Cāyn ut p possessio uel cupiditas ⁊ causa fuit quare ananias ⁊ saphira petro mentiti sunt. Timorem ⁊ humanū oportet remouere qui uult cauere a mendatio. hac de causa petrus dñm negauit.

XXVIII

Sequitur de peccato detractionis de quo hoc ordine dicemus. Primo dicemus de peccato eorum qui detractiones proferunt. Secundo de peccato eorum qui eas libenter audiunt. Tercio uero aliquid tangemus de in pacia eorum quibus detrahitur. Circa primum uero primo dicemus ea que possunt uale ad detest detractionis. Secundo aliquid tangemus de diuisis speciebus detractionis.

XXIX

XXIX *quae ualent ad detest detractionis.*

Notandum est quod xx sunt que possunt ualere ad detest huius peccati. Primo possunt ualere ad haec uerba sacre scripture que hoc uicium nobis dissuadent. de quibus pauca ponemus. Dissuadetur enim nobis hoc uicium. leui. xix. u. sic legitur. Non maledices surdo nec coram ceco ponas offendiculum. sed time dominum dominum tuum. Ad litteram ualde impium est surdo maledicere cum ipse non audiat. nec coram obiecta aliquid possit responde. Valde est impium est coram ceco ponere offendiculum cum ille non uideat nec possit cauere. sed secundum glossam. Surdo maledicat qui absentem detrahit. homo absens minus potest audire detrahentem quam si surdus esset. Surdus quicquid audit quod alter clamatur sibi. absens uero qui quicquid distat per duas leucas uel amplius non audiret detrahentem quantumcumque clamaret. Detrahens est ponit coram ceco offendiculum dum illi qui eum auscultat quod cecus est. uel quod simplex. uel quod non cognoscit personam cui detrahitur narrat alienum factum unde ipse scandalizat. Unde detractor impie agit et periculosum tam in eum cui detrahitur quam in eum coram quo detrahitur. Item dissuadetur hoc uicium per in eodem capitulo u

legitur. Non eris criminator nec susurro in populis. Criminator idem est quod detractor qui in alieno crimine delectatur. Item leui. viii. Sanguinem omnium animalium non sumetis in cibo. Item. iij. leui. Hec sanguinem non adipe omnino comedetis. Sanguinem comedit detractor qui in peccato delectatur. Deuter. xii. Caue ne sanguinem comedas. et ecc. v. Ne appelleris susurro in uita tua. et lingua tua ne capiaris. et ia. iij. Nolite detrahere et c. b. Nolite esse aliene uite aut temerari iudex. aut curiosus explorator. Secundo potest ualere ad detest huius peccati si diuisis generibus rerum detractor operetur. Notandum autem quod detractor operatur ea in uisum huius. Nolite scilicet dare canibus et margaritas spergere inter porcos. et c. et ecc. xix. Sagitta in fixa femori canis. sic uerbum in ore stulti. Canis sagittam huius in fixam femori non quiescit donec remouit. non stultus quiescere potest donec uerbum malum quod de proprio audiuit alii detulerit. Detractorum sunt canes gregem dyaboli custodientes non sinentes et unam ouiculam inde auferri qui latrent uel deridendo. uel aliter. Camel ista non solum carnes comedunt sed et ossa rodunt quod non solum carnalibus hominibus detrahitur sed et spiritualibus. Spiritualiter autem detractores similes sunt canibus qui in macello morantur qui sanguini insidiantur. et sanguinolenta habent labia. Unde perinet ad eos illud psalmi. Insidiamur sanguini. Detractor est porcus operatur quod ad modum porci non parcat ori suo ab immundicia

sicut nec pedi suo .n̄ aduertens illud q̄
 legitur sap. 1. A detractione parate lingue
 Qui n̄ uult parcere ei cui detrahit. salte
 deberet parce pp̄ue lingue quā inquinat
 dū p̄ inuidias porcorum eam trahit.
 Porcus si ortum intrat ubi exuna parte
 flores uideat ⁊ ex alia parte stercorea nec
 lectis floribus ad stercorea currit ⁊ ei i ore
 suo ponit. sic detractor si uidet in aliq̄
 aliqua unitate digna que uelud flores
 sunt ⁊ ex alia parte aliqua reprehensibilia
 ipse deserit in ore suo que reprehensibilia sūt
 De hys uo que sunt unitate digna n̄ cu
 rat p̄pter hanc inuidiam q̄ ⁊ in detrac
 toribus uoluit sp̄ali eos aug. excludere a me
 sa sua. Vñ leg. habuisse hos duos uersus
 scriptos in mensa sua. sic h̄etur in
 glo. sup illd. xxiiij. puer. Cum detractorib⁹
 n̄ miscerit ⁊ ē. Quisq̄ amat dictis absen
 tū carpe uitam. hanc mensa digna noue
 rit esse sibi. Multū in mūda iudicant ora
 detractorū. aug. qm̄ pre ceteris peccōrib⁹ eos
 exclusit a mēsa sua. Detractor ⁊ sp̄at ser
 penti. Vñ eccl. x. Si mordeat serpens in si
 lencio nich̄ eo minus h̄t qui occulte de
 trahit. Assimilatur aut̄ detractor serpenti
 in hys p̄prietatibus. Serpens est animal p̄
 ditōsum in silencio mordens tortuose in
 cedens. terā comedēs. Sic detractor p̄ditōs
 est. Illos enī mordet retro. quos dū sunt
 p̄sentes amare se simulat. nec detrahit n̄
 ubi de silencio sfidit. ⁊ sicut ad letām
 serpens uerbis ⁊ tumultibus hominū det
 retur. sic detractor timet qm̄ uidet ueni

re eum cui detrahit. Tortuose ⁊ in cedit
 detractor. dū a laude eius incipit cui uult
 detrahe. ⁊ deinde subdit que ⁊ diuinitio
 attenuati. ul' que ē diuinitio adūsatiā rec
 titudinē ⁊ sue intentionis p̄tendit dicens.
 Non dico hoc aīo detrahendi. s; ut fidelis ei
 adhibeatur dicat se multū amare eū cui de
 trahit. Certā aut̄ ad modū serpentis co
 medit. qz q̄ terrenū ⁊ in firmū in hoīe
 hoc in ore suo uersat. de hys serpentibus
 legitur xxxij. deut. Dentel bestiarū imitā
 in eos aī furore trahentiū sup trā arq; ser
 pentiū. ⁊ jē viij. Ecce ego mittam in uob⁹
 serpentes pessimos quibus n̄ ⁊ in cantratio
 ⁊ quia hoīes assueti detractioni uix corri
 gun̄. Vñ xx iij. eccl. homo assuetus uerbis
 impperij. omnibus diebus uite sue n̄ erudie
 tur. 6. Nunq̄ uipa est lingua que tres int̄
 ficat flatu uno. Lingua detractoris tres
 interficit uno uō. se ⁊ eum qui audit qm̄
 p̄sentit ei qm̄ ⁊ eum cui detrahitur. qm̄
 puenitur ad eius noticiam. Detractor ⁊
 monstrū est in ore gladiū ul' gladios h̄nt
 Vñ ad detractorem p̄inet illd. p̄i xxx. Sa
 gnatio que p̄dentibus gladios h̄t. ⁊ illd. ps
 filij hoīm dentes eorū arma ⁊ sagitte ⁊ lin
 gua eorū gladii acutis. ⁊ itē. Gladius est i
 labiis eorū qm̄ quis audiuit. ⁊ 6. Gladii tri
 ceps lingua detractoris. Nec h̄i linguam
 mucrone illo quo dñicū latul sfossū ē
 crudelioran d̄re uerbaris. fodit ⁊ hic corp⁹
 xpi nec iam ex aīe fodit. s; ex aīe facit. p̄
 sis ⁊ sp̄inis ⁊ clauis nocentior est quos ei
 uids infirit. ⁊ nisi enī corpus sui uite uitam

cam

illius corporis paulis; nunquam istud pro illo mor-
talium in uirum tradidit. Detractor est figuratus
est per illam bestiam de qua legitur. vii. dau. que
similis erat urso et habebat tres ordines dencium
vrsus et si homini similis sit tamen homo non est
sic detractor. et si excauius uideatur esse ho-
tam uel homo non est; cum sanguine humano
pascatur. In tribus uero ordinibus dencium figu-
ri possunt tres modi quibus detractor proxi-
mum lacerat. Lacerat eum eum bona aperta
minuendo. occulta negando. falsa crimina
imponendo. Detractor est sicut sepulchro
patenti de quo fetor in cessante exhalat. Vnde
in ps. Sepulchrum patens est guttur eorum. Ita
nullum sepulchrum fetet in conspectu hominum.
quantum os detractoris in conspectu dei. Sapi-
entis. Non refert de huius generis; an a superi-
ori an ab inferiori in tonentur quia non minus
a superiorum quam ab inferiorum ferentur. Eant
fetor in ore detractorum ut ex fetore illo mil-
ti moriantur. Aliqui tamen ad fetidum sunt
quod fetorem istum non sentiunt. b. Vbi omnes
fetidi sunt unus fetor minime sentitur.
Detractor est sicut mulieris pregnantis que
cum dolore conatur ad emissionem partus
Vnde eccl. vii. a facie uerbi patitur fatuus
tamquam gemitus partus instantis. Videtur
detractori quod dirupitur. non uerbum malum
auditum de proximo emittit. Contra hoc dicitur
eccl. xix. Audisti uerbum aduersus proximum
tuum commoratur inter fideles quam non te di-
rupet. Ad detractorem uidetur pertinere
illud xxv. Job. In uenter matris que mustum
absque spumulo quod lagunculat nouas diru-

pit. Detractor est similis; noctue cuius oculos
nox illuminat et lux ex cecat. Detractores sunt
sunt ut cyconie que uenenatis animalibus
pascunt. sic detractores alienum peccatum quod
uenenum; deferunt in ore. Os est detractoris
est uas aquam maledictam diaboli continens. uix
illud ps. Quorum os maledictione et amaritu-
dine plenus est. Detractor est fur est. peior
furibus; illis qui uestes et alia bona
temporalia furantur. Vnde amb. co-
terabilius sunt fures qui uestes et alia
bona nostra diripiunt quam fures qui famam
nostram lacerant. Cuius ratio potest esse hoc quod
dicit salomon. quod melius est nomen bonum quam
diuitie multe. Vnde qui nomen bonum alienum
aufert ei magis nocet quam ei multas di-
uitias furaretur. Preterea fur tamen uix aut
nunquam potest restituere. Item detractores dicitur
diaboli sunt. qui carnes humanas hominibus
comedendas apponunt. Vnde super illud ps. xvi.
Noli esse in diuitiis peccatorum nec in uinis
eorum qui carnes ad uescendum et dicit glo. car-
nes ad uescendum deferre est in colloquutione
derogationis in cassum uicia proximorum dicitur.
Item detractores diaboli turificunt et in actu diaboli
qui thuribulum deferunt in quo per suum odo-
re fetorem alienorum peccatorum hominibus ingerit.
Detractores sunt testes iniqui. qui nec
rogati nec exarati testimonium ferunt ab-
sente eo contra quem testificantur. Seneca
loquitur de proximo tuo scito te per eo uel
eum testem dicere in ps. In surrexerunt
in me testes iniqui. Ipsi et uidentur esse ad-
uocati diaboli ipsi conantur ad hoc

ut qd ; di cedat in partē dyabli. Quid ; aliud dīre iste ; fornicator ul' usurarius quā dicē. iste deb; esse dyā. Detractores figurati sunt p amon qui rasiit dimidial barbas nuncius dauid deaurauit uestes usq; ad nates. ut leg. y. p. y. Dimidiam barbā rasiit detractor nūcū ueri dauid. i. xpī. cū medietatem uirilitalis eius aufert. Dicit enī qd bona faciunt s; intentione mala. Detractio enī sicut dicit auctoritas est filia luozis que si bñ fca negare n̄ possit quocūq; n̄ puertere temptat. Detruncat ē uestes usq; ad nates. 7 siquid ; pudibūdū in eis detegit.

Quante crudelitas sit detractores. xx

Tercio pot' ualere ad detest' detractōis si ostendatur quante crudelitas sit peccm̄ illud. Notandū aut' q' detractor addo crudelis est qd se pmo ledit ut p' alios ledē possit. se enī primo accusat ut alius possit detrahe. Crudelitas ē detractoris ex eo patet q' carnes humanas cōedit. 7 sanguinē humanū bibit. Vñ Job. Quare psequimini me sicut d's 7 car nib; meis saturamini. Detractor hoīem sequitur sic dicit gg. Qui aliena detractione detrahitur paulo alio alienis carnis; saturat. Ad Gal. v. Si inuicem mordetis uidete ne inuicē cōsumamini. Detractor comedit quāq; prēm suū ul' matrem spūalem ul' carnalem dū ei detrahit. nulli parat nec amico n̄ inimico. Vñ eze. x. dicit dñs iherlm̄. i. ecclie. Patres comedunt filios suos in medio tui. 7 filij comedunt patres suos. 7 Jē. xix. Vnusquisq; carnes amici sui comedit. Detractores uno mor-

sello comedunt unū papā ul' archiep̄m ul' ep̄m. Detractor ē in xl comedit carnes vñ quidā abbas in uitis patru. gylmus ; comedit de carnes 7 bibit uinū. quā comedē in uiti parōe carnes fr̄m. Detractor n̄ parcat ē mortuus. Sepelit enī hoīes mortuos in peccatis qd ; unū opus in mīe carariū illi opimiscitū de quo hētur ro. y. Detractor ē crudelior esse uidetur lupis 7 leonib; 7 ceteris bestis. Leo enī leonem parcat. 7 lupus lupo. 7 cetera bestie parcant ceteris bestis sui generis. Detractor uō n̄ parcat carnib; humanis. Detractoris lingua peior uidetur esse inferno. Infernus enī solos malos deuorat lingua uō detractoris amplectit' bonos 7 malos. Vñ leg' eccl. xxviii. de lingua dīa que est lingua detractoris q' uilis potius sit infernus quā illa. Quarto pot' ualē ad det' hui' peccā si ostendatur quante inmundicie ē peccm̄ illud. Notandū q' detractor straboni xpatur qui n̄ quiescit n̄ in stercore. Sic detractor in alienis peccatis. De strabonib; legit' xxiii. cxi. Cunctoz inimicoy tuoy corā te terga uer tam emictēs strabones. p' lingua detractoris uelut rotabulū ; n̄ cessans uoluere. i. reuoluere sordes uitioy. Qūto pot' ualere ad det' hui' peccā. pmo si ostendat' quante iniquitas sit detractor. Notandū g' qd' detractor iniquus est in semetipm̄. in primū 7 in dñm. In se ipm̄ qz ipse querit festucas unte oculos seruare. qñ debet querere lumen alicui' botu exempli. ipse sufflat in puluere unte oculi eius excecantur. gg. Quid aliud de-

trahentes faciunt n̄ q̄ in puluē suflant
 ⁊ oclōs suos terra excecant. ut unde plus de
 tractionib; pflant ⁊ oclōs suos r̄a excecāt
 unde magis ueritatis nich̄ uideant. Iniquus
 ⁊ detractor in proximū quem fetore pccōz
 uult corrūpe. Iniquus ⁊ in dñm cui iudici
 um uult auferre. c̄tra illud iuē. vi. nolite
 iudicare ⁊ n̄ iudicabimini. Detractor uult
 usurpare sibi q̄ ipse d̄s par sibi n̄ usurpat
 s̄ iudiciū. Par enī non iudicat quēquā
 s̄ omne iudiciū dedit filio Jo. v. Iniquus
 ⁊ in dñm cuius partē quantū pot̄ cona
 tur minuere. Bonos enī qui ex parte dei
 sunt asserit esse dyā. q̄n̄ eos malos dicit.
 Sexto pot̄ ualere ad det̄ hui' peccati si of
 tendatur detractor exosus esse dō ⁊ hoīb;
 Ad q̄ p̄tinet illd̄ ec̄. xxi. Sufurro con
 quuabit aiām suam ⁊ in omīb; o dieb;
 ⁊ ec̄. v. Sufurro odiū inimicitia ⁊ tri
 melia odiū cordis. inimicitia op̄is. trume
 lia uerbi ⁊ ad ro. j. Detractores dō odibiles
 Septimo pot̄ ualere ad det̄ hui' peccati hoc
 q̄ detractor maledictus ⁊ a dō ⁊ ab homi
 nibilit hominib;. De p̄mo agitur xxvii
 ec̄. Sufurro ⁊ bilinguis maledictus. mul
 ros enī turbauit pacem h̄ntes. De sc̄do
 legit̄. xxvii. p̄u. Abominatio hominū
 detractor. **De pena detractor. xxi**

Octano pot̄ ualere ad det̄ hui' peccati
 pena qua dñs punit detractores. De
 pena ista legit̄ nuū. xy. De maria sorore
 moyli que lepra f̄a ⁊ qz detraxit moyli.
 De pena ista legit̄. leui. viii. Quicūq; come
 derit sanguinē p̄bit de pplis suis. Item

leui. xvii. homo quilib; de domo isrl' ⁊
 de pplis qui pegrinantur int̄ uos si co
 medit sanguinē obfirmabo facie meam
 c̄tra aiām illius ⁊ disp̄dā eum de pplō suo.
 In sanguine delectari pccm̄ dyabolicū ui
 detur. Vñ detractores sp̄ali' filij dyā sūt.
 qui sanguisugi uocantur. p̄u. xxx. Sicut
 enī detractores sanguinē peccati sic dyā

Nono pot̄ **De stulticia detractor. xxi**
 ualere ad det̄ hui' peccati si ostendatur
 quanta stulticia peccator laborat. De stulti
 cia illi' dicit ph̄s. q̄ p̄uū ⁊ stulticie aliena
 uicia cerne. sua obliuiscit. Leḡ ⁊ in uitis
 p̄m̄ q̄ quidā f̄r̄ inuentus est culpabil'
 ⁊ adductus ⁊ abbas moyses uehementia p̄
 cum qui tollent sc̄a sportam uetustissima
 impleuit eam harena ⁊ portauit eam. Ill
 uō amirantib; quid h̄ esset dixit. peccā
 mea sunt post me curruentia ⁊ n̄ uideo
 illa. ⁊ ueni ego hodie aliena iudicare pe
 cata. Sic detractor facit. Peccata enī sua
 quib; totus plenus ⁊ n̄ uidet. peccata aū
 aliena ante oclōs h̄t. Decimo pot̄ ualere
 ad det̄ hui' peccati si ostendatur quā damp
 nosū sit eccl̄e d̄i. Notandū ḡ q̄ detractor
 est uentus urens. uineam dñi ledens p̄
 apue in flore. Illi enī qui uicio bone ui
 te n̄ possunt morsus detractionū susti
 nere s̄; desistunt a bono incepto. ⁊ sicut
 poma debiliū caudax deiciuntur ab ar
 borib; uento. sic uentus detractionis illos
 a dō separat. qui n̄ dū firme ei ad hese
 runt. Detractor quantū in se est uniuersa
 les tenebras uult in mundo isto facere.

ficut leguntur fce in passione dñi sup u
 nuisam terrā. Lucernas em̄ conatur detē
 tor, exinguerē dñi uiros scōs nititur in
 famare. cū ecclā tenebras suas faciat tñ
 ter in anno. detractorz annue tenebras su
 as uellet face. Detractorz tenebras amat. 7
 in tenebris ibit. Undecimo pot̄ ualē ad
 derestationē hui' pcc̄i hoc q̄ pcc̄m 7 in
 spm̄ sc̄m. Detractorz em̄ impugnat graciā
 sp̄c̄ sc̄i. dñi conatur eam. ul' diminūe ul'
 extoto suffocare in hoībz. idō uix dimur
 atur pcc̄m illud a spū sc̄o ad quē p̄tinet
 remissio pcc̄oz. Duodecimo pot̄ ualē ad
 derest' hui' pcc̄i hoc q̄ dicit olo. de pcc̄o
 isto sup illd̄ p̄. xxuy. Cū detractoribz
 n̄ amiscaris. hoc sp̄alr̄ uicio p̄clitatur
 fere totū genus humanū. *De hui' q̄ p̄t̄s
 carnalibz 7 sp̄ualibz detrahunt. xxuy*

Et notandū q̄ licet quilibz debeat
 cauere a detractione quarūlibz p̄so
 narū. p̄cipue tñ a detractione patris ul'
 carnalis ul' sp̄ualis. Vñ xxuy. exo. Dul' n̄
 detrahes 7 p̄ncipi ppli tui n̄ maledices
 Et gen̄ ix. legitur de cham filio noe qui
 p̄ris sui uerenda detexit. 7 itō in semine
 suo maledictionem recepit. Vñ legitur ibi.
 maledictus cham. puer seruus seruoꝝ
 erit fr̄ibz suis. legitur 7 y. re. vi. de oza
 qd̄ a dño p̄cussus est qz manū suam ad ar
 cham dī extendit. P̄ archā in qua poneba
 tur manna 7 uirga aaron 7 tabule testa
 menti figuratur p̄latul in quo st̄nc̄i de
 bz manna dulcis solationis. 7 uirga cor
 rectionis cū sc̄ā discretōis. ad quā archa

si detractorz manū extendit illi detrahe
 do a dño p̄cietur. ḡ. multi cū plus ui
 tam sacerdotū quā suam disautunt in
 erroris fontem dilabuntur. minus 7 fide
 rantes qd̄ n̄ eos uita sacerdotū lederet si
 hūiliter bonus sacerdotū ammonitionibz
 autem accomodarent. *De sp̄ibz detraci*

Positis illis que possunt ualē om̄. xxuy
 ita pcc̄m detrahentiū 7 sequentē ē
 ut aliquid tangamus de diuisis sp̄ibz de
 tractionū. Notandū q̄ sup illd̄ p̄. detrahe
 rem secreto p̄ximo suo hunc p̄sequer̄.
 Distinguitur triplex genus detractionis
 Primū 7 malū dīe de alio. Scdm̄ 7 audita
 mala cū augm̄to referre. Tercū 7 libent'
 illd̄ audire. Nos aut̄ possumus diuidere
 detractionē in sex sp̄es. Quarū p̄ma ē occul
 ta mala p̄ximi publicare. Scda 7 audita
 cū augm̄to referre. Tercia 7 crimina falsa
 imponē. Quarta est bona occulta negare.
 Quinta 7 manifesta bona minuire. Sexta
 est bona in mala uertere. *De pcc̄o eoz
 qui libent' detractiones audiunt. xxv*

Sequitur de pcc̄o eoz qui libent' de
 tractiones audiunt. ita q̄ pcc̄m
 primo possunt ualere uerba sacre sc̄ptu
 re que illd̄ dissuadent ut 7 illd̄. p̄. u. la
 bia detrahentiū sunt p̄cul a te. 7 aliud
 xxuy. p̄. soli esse in diuisis potatoꝝ. n̄
 in amestationibz eoz qui carnes ad uescen
 dū 7 ferunt. 7 illd̄. xxuy. Cum detractori
 bz n̄ amiscaris. 7 illd̄. xxuy. ec̄. Sepi
 aures tuas sp̄uit 7 noli audire linguam
 nequā. Contra h̄ pcc̄m 7 pot̄ ualere illd̄

6. Detrahe ul' detrahente audire q' horz
dāpnabilis sit n̄ facile dixerim. Sūt aū
rephensibiles illi qui libenter detractiones
audiuunt. *De causis q' q's rephensibiles sūt*

XXVI

Dulcis de causis q' audiūt detractores.
Primo p' h' q' uident fr̄s suos
a canibz dilacerari n̄ exterriti canes sal-
tem clamoribz p'cipue cū sperent se posse
p'ficē. immo canibz aplaudūt. in quo p'ci-
se canes quā hoīes ostendunt. eccl̄. xiiij.
Que cōmunicatio hoīs sc̄i ad canem: cum
detractor serpent sit ut p'us ostensū est
n̄ uidentur hoīes esse s; p'ci' gemina
uipaz. qui eos n̄ exhorrent qui lapides
durax in crepationū n̄ p'ciunt qū ui-
dent fr̄s suos ab eis morderi. Rephensi-
biles ē sūt qui libent' audiūt detracto-
res. q' illis qui fr̄s suos comedūt. salām
ministrat ad quā eos comedant. hylarem
eis uultū ostendendo. sin' e qua salta mor-
sus q' insipidus est; detractoribz. Jo. fle-
mo in uico auditori libent' narrat. xvj.
p' uentus aquilo dissipat pluuias. et
facies tristis lingua detrahente. Rephen-
sibilis ē; ille qui detractori cōsentit. q' res
exceptione pleno n̄ iurato neq' exami-
nato contra absentē credit. et frequent'
testi inimico cōtra illd' legit diuine in ore
duoz ul' triū testū stet omne ūbū. Jmo
q' plus est si un' ribaldus detrahit uni
uico sc̄o. et x. boni uiri iurent cōtrariū
p'ci' creditur illi ribaldo simplici ūbo
testificanti cōtra uirū sc̄m. quā x. uiri
boni iurantibz p' ipso. Rephensibilis

est ē talis. q' iuxta sepulchrū patens
unde feros in cessante exalat. p'ci' eligit
esse cōtra dī uoluntatem et ad suam dāp-
nationem. quā recedendo inde obmuer-
cere faciat os detractoris. Si enī de esset
auditor. de ess; et detractor. Rephensibilis
est ē talis q' noctue credit testificanti cō-
lucem quā naturali' odit. *De p'ci' eoz q'
in patienter audiūt detractionem.* XXVII

Sequitur de p'ci' eoz qui impatienter
tolerant eos qui sibi detrahūt. qui
facti ualde sunt. Valde enī ualid' seru-
unt eis si ipsi patient' sustinerent. Dete-
tores enī spine sūt uiam inferni obstru-
entes uiril' sc̄is. Vñ osee. ij. Ecce ego se-
piam uia tuam spinis. Ipsi ē sūt ui-
giles et ciuitatē eccl̄ie custodientes ad mo-
dum uigilū q' stante menciunt. Ipsi
ē depascunt segetes dñi ne in palcis
luxurent et pauca grana hānt. Ipsi ē
sūt lime a uasis grē rubiginē auferen-
tes. s; sūt quedā uasa maledicta que a
limis istis assumunt rubiginē. unde
deberent pulchritudinē recipe detrac-
tores a filijs dī quasi quodā rasorio pec-
catū elationis eradūt. Vñ g'g. Idarco
laxat dñs linguas detractorz in electos.
ut siqd' in eis elationis surrexerit lin-
gua detractionis eradat. *De p'ci' adula*

Sequitur de p'ci' adulatoris. *XXVIII*
De quo h' modo dicemus. Primo po-
nemus ea que possunt ualē ad detest'
eiusdē p'ci'. Sc̄o tangemus de reme-
diis cōtra p'ci' illd'. Notandū ē quod

adulatio sicut quidam dicitur & pusa lau-
datio. Vñ nomen laudatoris & adulatoris
sub eisdem uicis stat. s; n̄ eode in ordina-
tis. scdm tulliu u nomen a sono sumptum.
canes em̄ quoz & mira adulatio fere ex-
p̄munt illu sonu. Ad detest uo hui' pecc̄i
p̄mo possunt uale uerba sacre scripture
que illud dissuadent. Vt e illd exo. xxx.
hoc oleum unctois scm̄ erit in in genati-
ones ur̄al. Caro hois n̄ ungetur ex eo. &
subdit paulo p̄t. homo quicūq; tale
posuerit & dedit ex eo alieno extermina-
bitur de poplo suo. Oleum istud laus & q̄
do deb; dari n̄ homini uiuenti. It̄ leui. y.
Sicut mellis adolebit in sacrificio dñi. I
melle dulcedo adulatois intelligit. It̄ dis-
suadetur hoc uicū exo. xxuy. Non coques-
edū in lacte mris. adulator hoim durū
quē dya' frange n̄ pot̄ in lacte adula-
tonis coquit ut dyabolo comestibil' fiat.
It̄ pu. xxuy. Ne laces quēq; labis tuis.
& in eccl. Ante mortē n̄ laudes quemquam
Seco possunt ualere ad detest' hui' pecc̄i
exempla & p̄cipue exemplū xpi. De quo
dic̄ glo. sup illd m̄. xxv. & reliquit illis abire
foras extra ciuitatem qz paup erat nulli
adulatus nullū in tanta urbe inuenit
hospitem s; apud lazaru receptus ē. Aplē
& dicit de se. j. ad thesal. y. Neq; aliqn̄ sum'
in sermone adulationis sicut factis. naz; in
occone auaricie d̄s testis &. Tertio pot̄ ua-
lere ad det' hui' pecc̄i. si adulatore ul' adu-
latōem diuersis generib; rerū appareat.
Notandū ḡ q; adulator nutrix dya' est fili-

of dyaboli lactans lacte adulationis. Vnde
pu. j. Si te lactauerunt peccōres ne acquies-
cas eis. It̄ pu. yi. Vir iniquus lactat amicu
suum & ducit eū p̄ uiam n̄ bonā & t̄renū uy.
Lamie nudauerūt mām̄as lactauerunt ca-
tulos suos. Lamia est bestia fetib; suis cruce-
lioz quā cetera bestie. Vñ lamia q̄ lamiax
appellatur qz catulos suos credit laniare.
Vñ bñ significat adulatorem qui iūitate
eos laniat quos uidetur lactare. It̄ aut̄ cō-
paratur adulatio lacti. ut ostendatur uicū
dū esse homini adulto adulationē amare.
Sicut uerecund' & homini barbaro ad mā-
nullas maternas pende. Adulator ad mod'
nutricis filios dya' obtormire facit in p̄-
caris sicut nutrix casum paruuli ad eius
solatōem saluum interpretatur. Sic adula-
tor; cui eius pecc̄m adulatur q; iūitate ca-
sus & asserit esse opus magnificū. Adula-
tores egyptie mulres sunt quaz mamul-
las moyses respuit. It̄ adulatores sūt lo-
custe comedentes residuū grandinis. exo.
x. locusta estare cinit. hyeme silet. Vnde
recte significat adulatores qui eos lau-
dant qui hñt estatem p̄spertatis. A lau-
de uo eoz silet qui hñt hyemē aduſi-
tatis. Vñ eccl. xuy. Diues locutus est & om̄s
tacuerunt & uerbū eius usq; ad nubes
p̄ducunt. In grandine uo p̄secutor; intel-
ligi locusta ḡ residuū grandinis come-
dit. qz scdm ḡ quē p̄secutio frangens
n̄ uincit. mulcent adulatio p̄mit. Adu-
latio detior uidetur esse detractione. qz
detractio hoim humiliat. s; adulatio ex-

collit. Adulatores ⁊ rane sunt. p̄r loquaci-
tatem. Vñ in ps̄. Et dedit terra eoz ranas.
in penetralibz regū ipsorū. Adulatores ⁊ s̄
sirene usq; in exitū dulces scdm boeciū.
Iť sunt iocularores dyā. n̄ p̄mittentes dyabo-
lū in aliquo tristari. Vñ osee. vi. In malicia
sua lenificauerūt regem. Ipsi ⁊ sunt sacer-
dotes dyaboli homines uiuos sepelientes. Vñ
q̄. viij. Dimitte mortuos sepelire mortuos
suos. De quo uō loquens gḡ. dicit. Eūnt
mortuus mortuū sepelit. cū peccator pec-
catorem aggeret adulationis p̄mit. Adu-
lator ē ⁊ echo. ⁊ formans se ei cui adulari-
tur. Si enī riserit ridet. si fleuit flet. Sap̄. xvij.
Resonans in altissimis montibz echo. Ipsi s̄
q̄i ^{caue} leon q̄ scdm tullū aīal ⁊ de aere
uuent q̄ colōre h̄t uariū ⁊ in momento mu-
tabilem. ita ut cui rei se iungit ei coloz
fiat. Iť sunt in cantatores dyaboli qui hoībz
faciunt de se crede que ipsi uolūt. Adula-
tor hoīes p̄sus insanos ⁊ stultos facit q̄
dem nach ⁊ crede de se n̄ possit. cū laudatur
dys equa potestas. Iť adulator q̄i sub pre-
textu decorandi ⁊ ornandi hoīem iugulat.
Vñ ad eum pot̄ dici. Sicut nouacula acuta
fecisti totū. Adulatores ⁊ p̄ditores est. Sub spē
enī ofeli ad modū uide hominē tradit hos-
tibz suis. ⁊ sub spē amicitie hoīem interficit.
Vñ recte significatur p̄ ioab. qui sic legit̄
ij. R. xx. dixit ad amasā. Salue mi fr̄. ⁊ ma-
nu dextra tenuit mentū amasē quasi ofelant
eum. ⁊ percussit eū in latē ⁊ mortuus ē. Adu-
latores oleo ꝑatur. Vñ in ps̄. Oleum aut̄
peccatoris n̄ impinguet caput meū. De quo

oleo dyā unget suos qui in extremis labo-
rant. hoc oleo ⁊ ungit dyā hoīes quos
flectē n̄ pot̄ ut ad malū eoz molliat. Vñ
auḡ. Oleum ⁊ falsa laus adulatoris que
mētes a rigore ueritatis emollit ad noxia.
Adulatio ⁊ mel est. s̄; toxicatum ⁊ ⁊ sagu-
ta aurea. ⁊ id̄ aliqui n̄ curant si ab ipsa
ledantur. Est ⁊ uentus qui lenis uidetur.
transfert tñ montes de regno dī in regnū
dyā. Iť ⁊ reche dyā. inuisibile. Vñ xxx. p̄.
Qui blandis fictisq; sermonibz loquitur
reche expandit ꝑrimo suo. Quarto pot̄
uale ad decess̄ huiꝝ pecc̄i si ostendatur
quantū sit nociuū hoī ad q̄ ꝑtinent ū-
ba sacre sc̄pture que secunt̄ sup̄ illd̄. Qm̄
laudatur pecc̄oz in desideris aīe sue. dic̄
auḡ. hec est ma dī magna ut desit correctio
⁊ assit adulatio. Adulatio lingue aīas
alligant in pecc̄is. Delectat enī hoīem ea
facere in quibz n̄ solū metuit̄ rephēlas
s̄; ⁊ auditur laudator. ⁊ sup̄ illd̄ luc̄. vi.
Ve uobis cū b̄ndixerint ⁊ c̄. Dic̄ glo. mag-
na pars pene est pecc̄oz sui scelera m̄ n̄
argui. s̄; insup̄ q̄i bene gesta laudari. ⁊ sup̄
illd̄. d̄s in adiutorū ⁊ c̄. Dic̄ auḡ. Plus nocet
linga adulatoris quā manus ꝑsecutoris.
⁊ p̄. xxvij. Meliora sunt uulnera dilige-
tis quā fraudulenta oscula odientis. ec̄. vij.
Melius ⁊ a sapiente corrigi quā stultorū ad-
ulatione decipi. ⁊ ysa. iij. Popule m̄s qui
te beatū dicunt ipsi te decipiūt. Iť ysa. re-
ferunt qui beatificant ꝑlm̄ istū seduca-
tes ⁊ qui b̄ficantur ꝑaputa. Adulatores
ducit eū cui adulari q̄i ad sup̄ aliū mon-

tal ut inde precipiteretur sicut iudi dñr fecit
se de dño. luc. iij. Itē pñ. xi. Simulator ore
decepit amicum suū. Qñto pot' ualere ad
deceit' hui' pñi si ostendatur adulator esse
maledēs. ab hominabilis. 7 detestabilis. ad
primum pñinet illd ysa. v. Ve qui dicitis
bonū malū. Alia trā hī. Ve qui dicitis ma
lo bonū et 7 in eod. Ve qui iustificatis
impū p munibz 7 iusticiam iusti aufer
tis ab eo. 7 subdit' pena p h. Sicut stipu
lam deuorat flāma ignis 7 calor flammē
exurit. sic iudix eoz quasi fauilla erit. Itē
eze. xiiij. Ve qui osuunt puluillof sub oī
cubito manus 7 faciunt ceruicaha sub ca
pite uniuerse etatis. Qñ; dñs in aliquo
peccō fatigatus est 7 mittitur corruē in eo.
h uenit maledict' adulator 7 appodiat eū
exemplis malis 7 fortando. Ille qui peccat
qñ parietem facit inter se 7 dñm. s. absqz
tēpamento est 7 cito corruet. s. adulator
linat eum ut forior sit. Vñ eze. xiiij. Ipsi
edificabant parietem illi autē liniebant
luto absqz paleis. Dic ad eos qui linunt
absqz tēpamento qd casurus sit. Ad hoc
uō qd adulator detestabilis sit pñinet illd
pñ. xxiiij. Qui dicunt impio iustus est ma
ledicent eis pñi 7 detestabuntur eos tribz.
Ad hoc qd ab hominabilis sit pñinet illd
pñ. xvij. Qui iustificat ipūm 7 qui dē
pñat iustū ab hominabilis 7 uctqz apd
dñm. Ad idem pñinet qd dicit sup lucā
xvi. ubi agitur de diuīte 7 lazaro qd pa
ter in lingua carū lingua adulatorum
qui uulnera lingūt. dñ mala que ī nobis

rephendimus ipso favore laudant. lingua
enī ista que uulnera lingit indubitanter ab
hominabilis 7. Sexto pot' uale ad dec' hui'
peccō. si ostendatur magna stulticia ipsius
qua laborat adulator. Est autē una stulticia
ipsius h qd ipse laudat hominē sibi ipsi
qñ uellet eum uende sibi. Vñ quidā dixit
cudam adulatori sibi. Quid m me laudas
nunqz m uendere me uis. Alia stulticia ei
est qd ipse homini adulator ut grām ei
acquirat. quā tam melius inueniret si
ueritatem ei diceret. Vñ de xxvii. pñ.
Qui corripit hoīem grām. postea in ue
niet apud eum magis quā ille qui per
lingue blandimenta decipit. 7 xxiiii. eiusde.
Labia deosculabitur qui recta pcedet. 7 ibide.
Qui arguunt laudabuntur 7 sup eos ue
niet bñdictio. hoc 7 illud qd pñapue de ē
diuitibz 7 potentibz uidelicet qui uerum
ei dicat. Vñ seneca monstrabo omnia
quid ē 7 possidētibz desit. s. qui uerum
dicat 7 hominē inter mēcientē stupen
tem 7 p recul blanda audientem ad uerū
pducat. Idem die illis n qd ue
lunt audire s. q uelut semp audisse.

De quatuor remedijs ctra adulationē. xxix

Sequit' de remedijs ctra peccm illud
7 possunt esse. iij. ctra hoc uiciū.
Primū est ut qñ uentus adulationis
flat homo ad terrā descendat. 7 qd infi
mum 7 ul infirmū ipse osidet 7 dicat.
Qm tu illuminas lucernā meam dñe dñs
mīs illumina tenebras meas. Aliud reme
diū est memoria mortis. qd remediū figu

ratū est exo. v. ubi legit̄ qđ orauit moyses
 dñm. qui flare cepit uentū ab occidēte
 uehementissimū. 7 arreptam locustā picē
 in mare rubrū. In locustis adulatorē intel
 liguntur. quos uentus ueniens ab occiden
 te picit in mare. cū memoria mortis eos
 fugat. qz uanas hoīm dēpmit laudes q
 de morte sua cogitat qñ uital apre pa
 rebit. tercium remediū 7 ut subtilit̄
 discernat adulatorem esse eū qui sibi lo
 quitur. Verendum ab eū cū cognoscer
 se puerile reputari ab eo qui sibi
 lac adulatoris ppinat. Vñ socrates
 audā sibi adulatori dixit. Nil pficias ad
 ulator cū te intelligam. Quartū reme
 diū 7 q homo tristem faciem adulatori
 bz ostendat. Tristis eū facies eos fugat
 sicut hylaris facies eos multiplicat. Vñ
 pū xxv. Princeps qui libenter audit ū
 ba mendacy ministros habet impios.
 Remuē uō lac adulatorū multū 7 accep
 tum celesti p̄ri. q figuratū 7 Gen. xxi
 ubi sic leḡ. abraham fecisse grande cō
 uuium in die alactationis.

Ysaac de peccō maledictionis 7 de hys q

sequitur de peccō ualeat ad det̄ ei.
 xxx **S** maledictionis. Maledictionē uō h
 intelligo mali interpretacionem extra qđ
 peccm possunt uale primo uerba sacre
 scripture que illud dissuadent ut est
 illd ad ro. xy. Benedicite 7 nolite male
 dice. 7 illd. ij. pet. iy. Non reddentes ma
 lum p malo. 7 c. Secdo ualere possunt
 ad hoc exempla sicut 7 illd q legit̄ de

dño ihu. j. pet. y. Qui cū maledicētur
 n̄ maledicēbat. 7 illd apli. maledicimur
 7 bndicimus. tercio pot ualere extra hoc
 peccm si ostendatur multiplex malum
 q sequit̄ ex eo. Primū malū 7 amissio
 regni et̄m. Vñ j. ad cor. vi. Neqz male
 dia neqz rapaces regnū dī possidebūt.
 Aliud malū qđ frequēt̄ accidit male
 dictio quā aliquis facit sup caput ma
 ledicenas reuertitur. Vñ xxvi. ec̄. Sicut
 auis ad alta tr̄suolans 7 passer q libet
 uadens sic maledēm frustra platum in
 quēpiam supueniet. Iesū aut̄ dicit̄ frus
 tra platum qz est maledēm scdm diu
 nam iusticiam platum. ut 7 illd acc̄.
 viij. Pecunia tua tēcā sit in pdicionem
 7 tale maledēm ueniet sup illū cui ma
 ledicit̄. maledēm uō sine causa platum
 ueniet sup eum qui maledicit. Vñ ec̄
 xxvij. 7 gen. xxvij. Qui maledixerit
 sic ille maledēs. in ps. maledicent illi 7
 tu bndices. 7 c̄. v. Beati estis cū male
 dixerint uobis hoīes. Qui in altū mit
 tit lapidē sup caput ei cadet. Quarto
 pot ualere extra hoc peccm si ostenda
 tur pūfital eoz qui male agentibz ma
 ledicunt. Cū enim illi qui male agūt
 infirmi sūt opaciendū eis est; 7 p eis
 orandū non est; malū eis in p̄candū
 cū plus mali hant̄ quā ex p̄diat. Quinto
 pot ualere extra hoc peccm h q male
 dice adō 7 illicitū qđ 7 non 7 licitum
 maledicē dyabolo. Vñ xxij. ec̄. Dū ma
 ledicit impius dyablm maledicit ipse

animā suam. qđ dupl̄ intelligi potest
 vno in sic. eum impius maledicit dya
 bolū. i. odit illū maledictū & odempna
 tum. ipse maledicit animā suam. i. dāp
 natam & maledictā ostendit cū male
 dictū uniretur. Vñ ad ro. ii. In excusa
 bilis est o homo oīs qui iudicas. In quo
 enī alium iudicas te ipm̄ odempnas. Alio
 in sic intellige. eum impius maledicit
 dyā. i. malū optat dyā. ipse maledicit
 animā suam. i. maledicto culpe & pene
 subicit. Cum enī dyā sit creatura di p̄
 carū & ei male optare. Vñ in canonica
 iude ubi legit. qđ cū mychael archan
 gl̄s cū dyā disputant̄ altercarentur. dū
 moysi corpali n̄ & ausus in ferre iudica
 um blasphemie. s̄ dixit imp̄ t̄ dñs.
 Dicit glo. Vbicunq; ul̄ quicunq; h̄ al
 tercatio angli facta fuit cū dyā. hoc dili
 genter intueudū & quia si archangl̄s
 mychael dyabolo sibi adūsanti blas
 phemiam dice noluic. s̄ modesto eum
 sermone cohercuit. quanto magis ho
 minibz omīs blasphemiam & cauenda
 s̄ glo. Dyā in suba bonus s̄ in uolun
 tate malus. & ideo ab anglo n̄ blasphe
 matur. qz aliquid pferre tra naturā
 bonam blasphemiam reputat archa
 gl̄s. Simile h̄etur zach. ii. v̄ sic legit.
 Ostendit in dñs ih̄m sacerdotem mag
 nū stantē coram anglo dñi. & sathan
 stabat adextris eius ut adūsaretur ei
 & dixit dñs ad sathan. Incepit in te
 dñs sathan & incepit dñs in te qui e

legit ierlm̄. Preapue uō cauendū est
 parentibz a maledictione filioz. qm̄
 ille maledictōes magis nocue solet esse
 ec̄. ii. B̄ndictio dñi firmat tomol fi
 lioz. maledictio aut̄ matris eradicat
 fundam̄ta. Valde impiū & qđ mater
 malū optet filio qz n̄ licet ei optare dyā.

Qđ iuiciū n̄ & ad miscendū correctōi & de hys

S*q̄ debet cohibē ab hoc peccō xxxi*
 equitur de peccato iuiciū. a quo
 peccō p̄mo debet cohibē hoc qđ iuiciū
 multū uulnerat cor eius cui dicitur.
 Vñ xxvii. ec̄. flagelli plaga liuore
 facit. plaga aut̄ lingue diminet ossa.
 Jo. Sicut homo cauet ne aliquē p̄cuiat
 baculo. sic caue debet ne eum p̄cuiat
 iuicio. Secōdo debet cohibē a iuicio h̄. qđ
 iuiciū caritatem siue amicitiam destru
 it que & uia excellencioz. Vñ ec̄. xxv. Sic
 mittens lapidem in uolantia deicit ea sic
 qui iuiciatur amico dissoluit amicitia
 Tercio debet cohibere ab h̄ iuicio hoc qz
 n̄ de facti sit recordatio p̄t iuiciū d̄m.
 Vñ ec̄. xxii. Ad amicum & si p̄dixeris gla
 diū n̄ desperes. Est enī regressus ad ami
 cum si apparuit os triste n̄ timeas. Est
 enī recordatio excepto iuicio iyperio &
 supbia & mysterij reuelatione & plaga
 dolosa. Quarto debet cohibē a peccato
 iuiciū qz homo assuetus huic peccato
 uix corrigitur. Vñ xxvii. ec̄. homo assue
 tus uerbis iyperij omnibz dyebz suis n̄
 erudietur. Qnto debet cohibē a iuicio
 hoc qz h̄i qui iuicia d̄nt frequenter

diuicia audiunt. Vñ sapiens Qui pgit
dicere que uult audiet que ñ uult. 7 pu
xiiij. Impius confundit 7 confundetur. 7 pu
xxvi. Qui uoluit lapidē reuertetur ad
eum. Sexto debet cohibere a diuicio h qd
conuiciū hoīem dignum facit morte et
na. Vñ q. v. Qui dixerit frī suo fatue re
ul erit glorie ignis. Septimo debet cohi
bere hoīes a diuicio hoc q diuiciū dicere
libenter hoī signū ē impietatis 7 magne
pūnitatis. Vñ x pu. Labia iusti sūde
rant placita os impioꝝ puerla. Ex ha
bundancia cordis os loquitur. Vtiosū est
cor unde frequent̄ exit diuiciū 7 in dubi
tantē rusticus est qui rusticatē libent̄
dicit. Qd ualde puerlus sit qui diuiciū
dicit ex hoc pot̄ patē qz aut diuiciū
q ipse dicit est malū culpe aut malū
pene. Si malū pene est. cū malū pene
sit a dō ipse dicendo ob pbrū homini
expbrat eul creatori. Vñ xvij pu. Qd
despicit paupem expbrat factori eul.
Si uo ē malū culpe dyabolicū ē de hoc
gaude q aliquis illud dimiserit. leuit
xxv. Si habitauit aduena in terra ura
7 moratus fuit inter uos ñ expbreris
ei. s; erit inter uos q̄ indigena. Adue
na ē homo qui magnus peccatoꝝ fu
it. cui peccm suū expbrandū non est.
viiij. ecc. Ne despicias hoīem auertē
se a peccato neq; in ppeves ei. merito
qm̄ om̄s in corruptione sumus. De diu

xxxij

Secundo de his q̄ debent cohibere hoīes ab
peccali aut̄ cauendum h uicio.

est ne diuiciū corruptioni ad miscatur
sicut faciunt quidā qui sub spē correptōis
diuiciant̄ hominib; Vñ ecc. xix. Est corrup
tio mendax in ore stumeliosi. Vere mendax
est talis correptio. Mentitur enī se correpto
rem. cū pot̄ sit diuiciario. Eullius in traca
tu de amicitia. moneve 7 moni ē offm̄ uere
amicicie. ita tñ q̄ adulatione careat. Am
monitio 7 stumelia ob uurgatio. 7 pu. xij.
Qui suauis ē uiuit in moderatōib; in am
monitōib; suis. Relinquit stumeliam ho
mansuetus moderate corripit 7 sic uitam
aīe sue seruat. homo iracundus in modera
te corripiente ipsam pdit uitam. Caue
dū ē ab immodata correptione. sicut enim
homo caueat sibi ipse ignē incendit q̄
debit extingue. 7 occidit que debuit
sanare. 7 tenetur ad dāpnū qd ab eo
uerbu platum in caute fecerit. Ad pri
mū p̄tinet illd ecci. viij. Non in cendat
carbones peccōꝝ arguent̄ eos. Ad scdm̄
p̄tinet illud pu. xv. Lingua placabilis
lignū uite que aut̄ in modata ē creter
sp̄m. Lingua mansuetra lignū seu arbor
uite ē. Quid enim uite sp̄ualis ē illis q̄
corripit s; lingua inmodata creter spi
ritū tam corripientis quā eul qui cor
ripitur. Ad terciū p̄tinet illd exo. xxij.
Si egressus ignis in uenit sp̄ical 7 apre
henderit aceruos frugū siue stantes sege
tes in agris reddet dāpnū qui ignem
succenderit. qd de igne ue pot̄ intelli
gū dāpnū tenetur redde qui uerbo i cau
to illud succenderit. De stumione 7 de his

que deberent hoies cohibe a contencione.

Sequitur de peccō contencione. A quo peccato primo deberet cohibe hoies hoc qd peccm illud dyabolicū ē. Vñ aug. Rich ē similitud accibz demonū quā litigare. Vñ seruos dyā. n̄ dī se ostendunt qui litigant. jī. ad tyni. ij. Seruū dīm n̄ oportet litigare. s; mansuetū esse ad om̄s. Jē aplē. Siquis mult contenciosus esse nos talem consuetudinē n̄ habemus. Sedo deberet cohibe hoies a contencione hoc qd sepate se a contencione honorabile est. Vñ pū. xv. honor ē homini qui sepat se a contencione. Contencio uō ignominiosa est. Seneca. muliebre est litigare. Tercio deberet cohibe hoies a contencione hoc qd litigare signū ē supbie et stulticie et puerilitatis et malicie. Ad p̄mū p̄tinet illd xvij. pū. Labia stulti miscent se rixis. et illd. xx. Omnes aut stulti miscentur contumelias in uerbo miscendi. qz contumelia est in separabili unio. Intelligitur qz stultus a contencione separari n̄ potest. Ad t̄cum p̄tinet illd. xv. pū. homo puerfus suscitatur licet. et xxvi. Sicut qui apprehendit auribz canem sic qui p̄transit impaciens. et miscetur rixe alterius. Ad quartū p̄tinet illd. pū. xvij. Semp uirgia querit malus. angls aut crudelis miscetur contum cum. hoc erit in morte qm angls malus ad eum ueniet ut eum deferat in infernum. Vñ angls malus pot̄ intelligi aliquis homo malus ad eum missus. Vnde dicit uulgariter. Iste ē malus s; qm inue-

niet patrem suū. Quarto deberet cohibe hoies a contencione h̄ quod multa mala a contencione pueniunt. Vñ xxij. eccl. Ante ignem chamini uapor et fumus. ignis multatur sic et ante sanguinē maledicta et contumelia et iniurie. et xxij. eiusdem. A scintilla una agetur ignis et xxvij. Certam festinant ul effundet sanguinem. Q̄nto deberet cohibe hoies a contencione hoc qd ab ea magni m̄ti est. Vñ legit̄ in uital pat̄rū qd orante monacho uox in sonuit ad eum dicens. Hondū ad mensuram durarum mulierū puenisti que habitant in prima ciuitate. Cumqz quesiss; macharius intrans ciuitatem consationē eaz ab ipsis dixerūt qz erant uxorē duoz fr̄m et p̄ xv annos simul fuerant. n̄ unq; aliqua eaz aliam deo ul facto tristauerat. et statuerunt in corde suo ut usq; ad mortem uerbu inter se scilare n̄ loq; rentur. et libenter intrassent religionem si uiri eaz p̄mitterēt. Vñ eoz in quibz consistebat m̄tum haz mulierū erat hoc quod licet n̄ habuerant ad inuicem. animi uō innocens nesceret litigare. Vñ in uital pat̄rū leḡ. qd duo senes erant in una cella qui nūquā habuerant licet inter se. Dixit ḡ unus. faciam licet inter nos et ponamus laterē in medio et uterq; dicat qd suus ē. qz nescimus qd sit contencio. Cum positus fuiss; et unus diceret m̄s est. alter respondit ego credo certe qd meus est. Cum aut primus diceret. n̄ ē tuus s; meus. alt̄

respondit. Si tuus est tolle eum. et sic n̄
inueniunt matiam litigandi. *De p̄ois*
in quib; p̄cipue a d̄entōe cauendū est.

xxxiiii

Et licet uniuersaliter detrahenda sit
d̄entio p̄cipue t̄n̄ cum quib; p̄sonis
s̄ cū hoīe potente. Vñ ec̄ viii. Non litige
cum hoīe potente ne forte in adas in ma
nib; illi. et cum homine locuplete. Vñ viii
ec̄. Non ostendas cū hoīe locuplete ne fac
te d̄ statuat licem t̄. multos enī p̄didit
aurū et argentū et cū hoīe linguato. Vñ
ec̄ viii. Non litiges cū hoīe linguato n̄
struas in ignem ipsius ligna. et cū hoīe
iracundo n̄ facias rixam. Item cū p̄ria ux
ore. ex quo aliquis h̄re incipit licem cū
p̄ria uxore nunquā habet quietem. p̄
xix. Ec̄ca p̄stillancia et litigiosa mulier
oparant. Qui in domo p̄stillante ē q̄n̄
uult declinare stiliadiū in uno loco i
uenit in alio. ita q̄ n̄ inuenit ibi
quietem. Sic uir et uxor quietem n̄ inue
nunt ex quo incipiunt esse litigiosi. et
ualde male ē eis quantūcūq; delicias ha
beant. Vñ xviij. p̄u. melior ē buccella sic
ca cū gaudio quam plena domus uicti
mis cum uirgō. Licet de nulla re sit
litigandū. p̄cipue t̄n̄ non est litigan
dum de re que hoīem n̄ molestat. Vñ
xi. ec̄. De illa re que te n̄ molestat nō
certaueris. *De peccōe d̄ersionis.*

xxxv

Sequitur de uersione quā mali faci
unt bonis. de qua breuiter p̄transi
mus cū de ea dictum sit in tractatu de
ornatu in capitulo de uicam

dia. hoc solum addentes qd leḡ neemi
as dixisse. y. esdre iij. cap. cum
amanites uideret iudol edificantes dices.
Si ascenderit uulpes transiet murum
eoz lapideum. Audi inquit d̄s n̄r qd
fr̄i sumus despectio d̄ite obp̄rium sup
capud eoz. et paulo p̄t subdit. Ne opi
al iniquitatem eoz et p̄ca eoz coram fa
cie tua n̄ deleantur q̄ uisierūt edifica
tes. *De peccōe p̄ui d̄ilij et de hys q̄ debent hoīes*

Sequitur de peccōe p̄raui coh̄. ab h̄ p̄.
d̄ilij. a quo peccō debet cohibe ho
mines hoc qd p̄rauis d̄iliarius potior
est. Decipit enī eum qui in eo d̄idit. s̄
eum qui ab eo d̄iliū petit qd n̄ est par
uum peccatū. Vñ p̄u. xxvi. Sicut novus
est qui mittit lanceas et sagittas in mor
tem. ita uir qui fraudulent̄ nocet pri
mo suo. Secdo debet cohibe hoīes ab
hoc peccōe hoc q̄ p̄raui d̄iliary omnia
mala faciunt. s; tam̄ ut nich̄ fecisse ui
deantur. ipsi dant palmas in faciem
xpi in membris ei dicentes p̄phetiza
nobis xpe quis ē qui te p̄cussit. ut
legitur fr̄m fuisse. q̄. xxvi. cum d̄ns
captiuus teneretur. q̄ d̄ns ignorare pos
sit astucias eoz cū scriptū sit. Job. xij.
Ipse nouit decipientem et eū qui decipi
tur. Tercio debet cohibe hoīes a peccōe
qd̄ d̄iliarius p̄rauis illud d̄iliū qd̄
ipse uult dare. s; d̄na alios. Primo dat
d̄na se ipm̄. Iud̄ enim h̄t iuste om̄s
iusticia q̄ quicūq; uult nocere alij
primo nocet sibi om̄is laqueus de

ceptionis. Primo capit eū qui terrendit
omnī gladiū p̄secucionis sp̄ualiter p̄mo
transuerberat eum qui eo utitur. Vñ ec̄. x
xvii. Qui fodit foueam incidet in eam ⁊ q̄
statuit lapidem p̄rimo offendet in eo. ⁊
qui laqueum alio ponit p̄ibit in illo. fa
cienti nequissimū cōsilū sup̄ illd̄ deuol
uetur ⁊ n̄ agnoscer unde hoc ueniat illi
xvi. p̄. Qui fodit foueam incidet in eam
⁊ qui uoluit lapidē reuertetur in eum.
⁊ in p̄. laqueum aperit ⁊ effodit eum
⁊ incidit in foueam quā fecit. hoc figu
ratum ⁊ j. r̄. xvi. in hoc q̄ goliath p̄prio
gladio de capitatū est. ⁊ hest̄ uir in hoc
q̄d aman suspensū ⁊ patibulo q̄ para
uerat mardocheo. Prāu cōsiliarij de ra
pūis ⁊ exactionibz quas faciunt fieri ha
bent peccm̄. Ad restitutiōem tenent̄ cum
ali habeant lucrū cōsilio eoz b̄n acquies
citur in malis faciendis. in bonis uero
minime. Qñq̄ minimo t̄p̄ plus mali
faciunt quā toto t̄p̄ uite sue possunt
em̄dare. Nullū peccatū ⁊ q̄ magis impedi
at hoīes a salute quā illud. Quarto de
beret cohibe hoīes a peccō hoc q̄d peccm̄
illud multū nocuum est ec̄c̄e di. Vnus
enī malus cōsiliarius destruit totā unam
patriam. Ad maliciam magūā prāu cō
siliarij referri pot̄ illud ec̄. Requius oclō
quid creatū est. Consiliarius enī alicui
ocls̄ eius dicit. Vñ m̄. xvi. Si ocl̄s tuus
scandalizat te erue eū ⁊ pice abste. Si cō
siliarius alicuius p̄ncipis malus est. ne
gocia eius male disponentur. Vñ m̄. vi.

Si ocl̄s tuus nequā fuerit totū corp̄ tuū
tenebrosū erit. Quid debet cohibe ho
mines ab hoc peccō q̄ qñq̄ illi qui astuti
sunt ad dandū cōsilia nocua alijs ins
sultando sibi ipsis iusto di cōsilio fati in
ueniuntur. Vñ Job. xii. legitur qd̄ d̄s ad
duxerit cōsiliarium in stultū finem. leḡ
⁊ Job. v. de d̄no qui apprehendit sapientes
in astucia eoz ⁊ cōsiliū prāuoz dissipat.
Sic aut̄ cauendū ⁊ hominū ne prāuo cō
silio acquiescat. Vñ ec̄. vii. Multi anni
sunt tibi ⁊ consiliarius unus te mille. ⁊ ec̄.
xxvii. A cōsiliario malo serua aīam tuā
prūis fati que sit illi necessitas ⁊ quid
ille cogitabit. ne forte mutet fraudem
in terra ⁊ dicat bona tua ⁊ **A quibz p̄sōis**

Consilium sumendum n̄ est.

Cauendū ⁊ hoī ne cōsiliū querat a
iuuētibz. Hac de causa roboam enī p̄
tem regni amisit q̄ acquieuit cōsilio iu
uēnū relicto cōsilio senū ut legit̄ r̄. xi.
It̄ cauendū est hominū ne amatores h̄
mundi cōsulat de salute aīe sue. Vñ xx
xvii. ec̄. Noli cōsiliari cū socero tuo. So
cer ⁊ mundus iste. q̄ qd̄am peccm̄ car
nis que uxor sp̄c̄ est cū quo cōsiliū ha
bendū non ⁊ de salute aīe q̄ figuratū
⁊ Gen̄. xxvi. in h̄ qd̄ iacob recessit a labā
ip̄so nesciente. b̄. Angl̄s magnū cōsiliū
uocat te ⁊ in alienū cōsiliū prestolaris
Idem amicos cōsulat qui n̄ legit quod
inimici hoīs domestici eius ysa. xix. Sa
pientes cōsiliarij pharaonis decerunt
cōsiliū insipient̄. Cauendū ⁊ hominū

xxxvii

ne silium ai stulto hat. Vn eccl. vii. cu
 fatul silium n habeat. Non em poterit
 dilige n que placent eis **De peccō semina**

xxxviii

Sequitur de peccō cui discordias.
 eoz qui seminant discordias a quo
 peccō primo debet cohibe hoc q illud
 peccm ad eo z ex osum do. Vn pu. vi. Sex
 sut que odit dñs z septimū detestatur
 aīa eius. Oculos sublimet zc. z nuat salōn
 septimo loco qui seminat int' frs discor
 dias tamq' magis ex osum do quā alios
 peccōres. Hec mirū si dñs odiat eos qui
 seminat discordias in ecclā dī. magis em
 uidentur nocere eis qui h' faciūt. quā q
 ppiū corpus ei crucifixerunt. Plus em
 dilexit xpc corpus ecclē quā corpus ppi
 um. ai p corpe ecclē ppiū corpus morti
 exposuerit. Vnde qui fodunt corp' ecclē
 unitatē eius diuidendo magis uident' ei
 nocere. quā qui corpus ei ppiū foderūt
 unitatē in eo diuidendo. ad ostende
 dū q corpus ecclē nullo m uolebat scidi
 p discordias uoluit ipse tunicā in isua
 lem in diuisam manere Jo. xix. Scdo de
 bet cohibe hoīes ab hoc peccō h' q nich
 tam nocuū z corpori humano quā di
 uisio unitatis. sic nich' magis z noci
 uū ecclē dī quam diuisio unitatis. Ex u
 no uerbo qd dicit ille qui discordiam
 seminat qm; nascitur discordia ex qua
 destruitur patria una. Vn magne ma
 lice est seminare tale sementū cum ex
 uno grano illi' talis messis surgat. Ter
 cio debet cohibe hoīes ab hoc peccō hoc

qd opus illd dyabolicum est z otiarū
 corpi xpi. Vn de dyabolo scptū z Jo. x.
 Qui dispigit oues. xpc uo dicit de se. m.
 xy. Qui n zgregat meā dispigit. Ad xpm
 z ad seruos eius p'inet unire z pacificare
 Vn m. v. Beati pacifici qm filij dī uo
 cabuntur. hac de causa filius dī uenit
 in mundū ut pacem reformaret in mū
 do. ad dyablm uo p'inet disp' gere. **De**

peccō bilinguū z de hyl q va ad det. xxxv. y

Sequitur de peccō bilinguū. Biling
 ues aut' dicunt' qui male loquuntur
 de hoībz in absentia z bona in p'sencia
 ul' qui p'tendūt qd bona in tencione di
 cant ul' causa ioci id qd p'ferunt cū
 malam hant intencionem. a quo peccō
 primo deb; cohibe hoc qd multū dis
 plicet dō. Vn pu. vii. dicit sapia in cre
 ata que z filius dī arroganciam z supbi
 am z uiam prauam z os bilingue detes
 tor. Hec mirū si dñs detestatur os bilingue
 cū monstrū sit nullū aīal bilingue tue
 nitur excepto serpente qui bilinguis est.
 iuxta uulgi opinionem qd est p' ue
 locem motum lingue sicut apparet. Scdo
 debet cohibe hoīes ab hoc peccō q ualde
 nocuū est pximo. Vn pu. xvii. Verba
 bilinguū quasi simplicia. z ipsa pueni
 unt usq; ad interiora uentris. i usq; ad
 interiora mentis. Dicunt' aut' uerba bi
 linguū q' simplicia qz sub p'textu ioci
 ul' intencionis bone ea dicit. tū cor au
 diens multū ledunt. Vn de ipsis pot'
 intelligi illd ps. mollia sunt sermones

eius sup oleum et ipsi sunt iacula. Tercio debet cohibere homines a peccato hoc quod multum nocet proprio subiecto. Primo quia ponit illud in magno periculo. Si enim in magno periculo est qui unam linguam habet in quanto periculo est ille qui bilinguis est. Vix sufficit aliquis unam linguam regere. Secundo nocet quia ponit hominem in obprobrio et fama mala. Unde ecc. Deuoratio pessima super linguam. Deuoratio est digna ostensione et fusione plena. It. ecc. vi. Imperium et contumeliam malus hereditabit et peccator omnis inuidus et bilinguis. Tertio nocet quia hominem reddit maledictum. Unde ecc. xxviii. Sufurro et bilinguis maledictus. multos enim turbauit pacem habentes. Bilingues sunt pseudo apostoli uariis linguis loquentes. A peccato uero isto precipue cauendum; illis qui leguntur habere alios docere. Unde i. ad thym. iij. dyacones similiter pudicos non bilingues non multo etc. *De peccato eorum qui rumores amant. n.*

Sequitur de peccato eorum qui rumores amant. a quo peccato precipue cauendum est claustralibus. Unde b. Rumorem in claustris emittit inter duodecim abusiones claustrum. xv. uero abusiones claustrum hec sunt. Prelatus negligens. discipulis inobediens. iuuenis ociosus. senex obstinatus. monachus curialis. religiosus uero cauidicus. pauper preciosus. cibis exquisitus. rumor in claustris in capitulo. dissolutio in choro. irreuerentia iuxta altare. *De iactancia.*

Sequitur de peccato iactantie. Quod peccatum dissuadetur per xxxi. ubi sic legitur.

Laudet te alienus et non os tuum. Possunt autem ualere contra peccatum istud. primo exemplum ut et illud quod legitur dan. iij. de nabuchodonosor qui uerba iactantie proferbat dicens in fine. h. babylon ciuitas magna quam ego edificavi in domum regum et robore fortitudinis mee et in gloria decoris mei et cum ad huc sermo esset in ore regis. uox de celo tunc audiatur. Nabuchodonosor rex. regnum tuum transiit a te. etc. Legitur et in uitali primo de quodam heremita qui pollet omnibus animi uirtutibus cepit iactare se. et dyabolus in spiritu mulieris uenit ad speluncam eius dicens quod abestus nocere esset deuoranda nisi susciperetur in eius hospitio. Que suscepta diuisis blandimentis induxit eum ad hanc quod membra eius sigillatim tangeret. et cum inclinaret se ut eam ferret amplecteretur ipsa euamit decidens eum. et multitudo demonum clamauit. O monache qui te usque ad stellas extollebas. quomodo demissus es in infernum. Disce qui se exaltat humiliabitur. Tunc ille desperans et fugiens per confusionem aspectum omnium religiosorum reuersus est ad seculum tradens se omni impudicitie ne quis eum salubribus monitis de precipicio reuocaret. Item in regione rebaude nante quodam heremita apollonio uice prebatur dixit ei uox de celo. Apolloni per te perdam sapientiam sapientiam in egypto. et omnem culturam demonum subrues. At ille ait. Domine aufer a me iactanciam. ne forte elatus super fratres meos cadam ab omnibus bonis. et dixit uox. quate manus tuas ad ceruices tuas. et quae apprehenderit stringe et sub arcu

na subreue. ⁊ continuo subposita manu ad
 ceruices apprehendit paruum ethiopem cla
 mantē ⁊ dicentem Ego sum superbie demon.
 ⁊ itē ait uox. Perge in dō quo cūq; uoluit
 securus. Sctō pot̄ ualeat ita h̄ peccm̄ si ostē
 datur stulticia eius qui hoc uicio labo
 rat. Notandū ḡ qđ ille qui iactat se ore pro
 prio se ipm̄ qñ; occidit. Vñ xxvii. ps. Os
 stulti iusticio illius. filios ⁊ suos ore ip̄o
 comedit. dū bona opa se iactando de illis
 amittit. Ipse ⁊ grām dī effundit. Vñ ecc̄
 xx. br̄e factoz effundentur. Ipse laudem
 quā amat in loco ponit ubi sordet. ⁊ in
 ore ip̄o. Omnis enī laus in ore ip̄o
 sordescit. Ipse ⁊ testimoniū fert de se
 ip̄o. Jo. xv. Cū de te ip̄o testimoniū per
 hibes testimoniū tuum n̄ ⁊ uerum. in x̄ au
 hoc dicebatur n̄ habebat hoc locū. Cum
 enī sol sit se ip̄o cognoscatur ⁊ sibi ip̄o de
 se credendū est qui se solus nouit. sed in
 aliis uerū est qđ dicit apl̄s. x. cor. Non
 qui se ip̄m̄ commendat ille p̄batus est. ⁊ qđ
 d̄s commendat. Ipse qui iactat se est ycolū
 se ip̄m̄ colens ⁊ de se ip̄o cantans. Ipse
 assimilatur galline que p̄t̄ quā fecit
 ouum n̄ cessat clamare donec p̄penda
 tur qđ ouū fecit ⁊ sic ouū amittit. Sic
 ille qui iactat se tacere n̄ pot̄ donec o
 pus bonū qđ fecit amiserit. Tercio pot̄
 ualere ita hoc peccm̄ si ostendant ma
 la que ex eo secuntur. Notandū ḡ quod
 ex hoc peccō secuntur uirgia. Vñ xxvii.
 ps. Qui se iactat ⁊ dilatat uirgia dicit.
 Sequitur ⁊ inde odium. Vnde sapiens

uiciosa ⁊ iactatio. affertur audientibus
 n̄ fastidium s; plerūq; odium. hoc tamē
 sciendū ⁊ qđ licet uiris sc̄s opa sua bona
 qñq; dicere ad glām dī. Vñ ij. ad col. dicit
 paulus. Estimo me nich̄ min⁹ fecisse a mag
 nis apl̄s. licet ⁊ ea dicere ad releuationē
 sp̄ci. Vñ xxvii. ps. dic̄ eze. mem̄to dñe
 queso quō ambulauerim corā te in uitate.

De secretor̄ reuelatōe ⁊ de his q̄ debent ho. co.

Sequitur de secretor̄ ab h̄ peccō. xliij
 reuelatōe a quo peccō tria debent
 hōiem cohibere. Primū ⁊ hoc qđ legit̄
 ecc̄ xxvii. Qui denudat archana amittit
 fidem p̄dit. Sctm̄ ⁊ hoc qđ leḡ ecc̄ xxi.
 Qđ est recordatio ad amicum excepto
 diuicio ⁊ in ip̄o ⁊ superbia ⁊ multery re
 uelatōe. ⁊ plaga colosa. Vñ reuelatio
 secreti est unū eoz de quib; uix sit re
 cordatio. Tercū ⁊ hoc qđ si aliquis infā
 matul fuit illa reuelatione. uix pot̄
 ei restitui dāpnū qđ suscepit. Vnde
 ps. xxv. Que uiderunt ocli tui ne p̄f
 ras in uirgio cito. ne p̄rea em̄dare n̄
 possis amico tuo. *De peccō in discrete amina*

Sequit̄ de peccō in discrete amina
 aminatōis a quo peccō cauere de
 bemus primo exemplo x̄ de quo legit̄.
 j. petri. iij. Qui cū pareretur n̄ amina
 batur. Sctō caue debem⁹ ab eo ut dem⁹
 locū timori dī. Vñ xix. ecc̄. Corripe ami
 cum ante qđ amiseris ⁊ da locū timori
 timori altissimi dat locū qui potius
 uult qđ hōies dimittant peccare timo
 re dī quā timore humano. Tercio qđ

multa mala inde sequuntur. Vñ xxv. ecc.
 Ante sanguinē maledcā & contumelia &
 iurē. Quarto cauendū est a dminati
 onibz ne stulciores nos ostendamus
 quā sumus. homo qui dminari dscuē
 ostendit se stulciorē quā sit. qz multa
 dminatū que nūquā facturū est. Vñ
 xiiij. pū. Qui in paciens est exaltat stul
 ticiam suā. *De pccō in discre pmissiois. xliij.*

Sequit de pccō in discre pmissio
 nis. a quo pccō debent cohibere
 mala que inde sequunt. Primū z remoz
 sio pprie dscie. Vñ xxv. pū. Est qui pro
 mittit qī qui gladio pungitur dscie.
 hoc fit qū non soluit q pmissit. Scdm
 malū est qd inimiciale in currit eius
 au pmissit cū ei n soluit. Vñ in ecc. xv. ē
 qui p dscusione pmittit amico z lucrat
 est eum inimicū grāt. Dercū malum
 est qd tenetur solue qd pmissit. Vñ xxx.
 ecc. Ne spondeas supra uirtutē tuam
 qd si spoponderis qī restituent cogita.
 Spalir aut caue debemus a uoto ī dis
 creto. s. ne uoueam qd implere nolumus.
 In quo multū peccant aliqui claustra
 les qui uouent ea que sciunt se n imple
 turos. in quo z aliqui multū peccant
 qui suscipiendo sacros ordines dminenciā
 pmittunt quā tū n pponunt seruare
 qd ualde pcciosum est. Vñ xx. pū. Ruina
 est hōi deuocare scōs. i. de uoto suo irri
 tare scōs z pcc uotum retrahē. z ecc. v.
 Nehul z n uouere q post uotū pmissa
 n reddere. Itē in eod. Siquid deo uouerit

ne mouerit redde. displicet enī ei infidelit
 z stulta pmissio. *De uerbo ocioso z quid*
Sequitur de uerbo ocioso *ocū. z. xlv*
 Notandū g qd uerbu ociosum scdm
 sō. est q sine utilitate loquens dicit. aut
 audientis. Verba uō scurrilia z turpia n
 sunt dputanda inter ociosa. Vñ sō. Qui
 scurrilitatem replicat z chachunnit ora
 dissoluit z aliquid pfert turpitudinis
 n ociosi sermonis s; criminosi reus tenet.
 multa uō sunt que deberent cohibē ho
 mines a uerbis ociosis. Primū est h q am
 uir iustus celū sit. os eius porta celi est. z
 idō apendū n z absq magna causa. legi
 mus enī celū ad lictam multociens aper
 tum fuisse. s; nunq hoc legit quon aliqd
 mirum subsecutū sit. leg in ps. Januas
 celi apuit z subditur. z pluit illis māna
 ad manducand. legitur z in lu. qd ihu
 baptizato z orante apertum est celū. z sub
 ditur qd descendit spē scs. vox z patris
 audita est. Itē cum beatus stephs lapida
 retur apertae sunt celi z uidit ihm stantem
 a dextris di. z glām ipsius. Sic qn porta
 celi spūalis apitur. s. os iuri iusti debet
 exire inde. ul' manna. i. uerbu dulcis d sola
 rōis. ul' uerbu quo grā spē scī datur. ul'
 uerbu quo xpc z ipsius grā hominibus
 ostendatur. S; de quibusdam dū expecta
 tur q exeat manna exit potius rana.
 s. aliquid garrulitatis. Scdo debet cohi
 bere hoies ab ociosis uerbis hoc q lingua
 calamus est spē scī. Vñ ps. Lingua mea ca
 lamus scribe uelociter scribentis. Solent

Offendi scriptores quoniam calamo eorum aliquid
inutile scribitur et periculant illum. sic spiritus
sanctus quoniam illam linguam repellit que uerbis
ociosis se exponit. Tercio debet cohibere
homines a uerbis ociosis hoc quod loquela na-
turaliter in solis ratione hominibus inuenitur
unde per se data est loquela rationi et ideo
sine ratione fieri non debet. Quarto uero de co-
hibendis a uerbis ociosis hoc quod omnia uerba ad
examen diuinum ueniunt. Unde in xij. De
omni uerbo ocioso quod locuti fuerint ho-
mines reddent rationem in die iudicii et
ecclesiasticus ultimus. Cuncta que fiunt adducet dominus
in iudicium per omni creatura et cetera. Et dicit Glo-
ul de uerbo ignoranter plato. Unde
debent uerba nostra examinari hic ut per
examen illud possint transire. Quinto de
co. ho. a uerbo ocioso hoc quod homo est ue-
lud castrum obsessum undique. Unde in psalms. In-
imici mei animam meam circumdederunt. Os
uero hominis porta est per quam illud castrum
multociens captum est. Ideo porta ista dilige-
ter est custodienda et non ad uersa inuicem
aperienda. Sexto de co. ho. a uerbo oc-
ioso hoc quod thesaurus magnus est in
homine. Unde apostolus. Thesaurum habemus
in uasis fictilibus. Ideo qui thesaurum
non uult amittere os suum clausum dili-
genter debet custodire. Septimo debet
cohibere homines a uerbo ocioso hoc utilitas
magna que ex uerbis potest peruenire.
Uno uerbo potest homo in oratione reg-
num eternum mereri. Idem uno uerbo potest
dari occasio salutis pluribus animabus

Unde ex magna corruptione peruenit hoc
quod homo ociosa et inuicem libenter loqui-
tur. ex quo potest ad uerba loqui. hoc
autem precipue reprehensibile est in sacerto-
ribus. Unde beatus. Inter sanctos nuge nuge sunt
in ore sacerdotis blasphemie interdum si-
cidant fortasse. ferende sunt referende non
qua. Consecrasti os tuum euangelium. talibus iam
aperte illicitum est. assuescere sacrilegium.
Labia sacerdotis custodiunt scientiam et legem
de ore eius requirunt. non nugas uel fabu-
las. uerbum scurrilitatis quod fas cetera urba-
ni ne nomine collocant non sufficit ab ore pe-
grinari. Procul ab aure est relegandum
fede ad chachinnos mouit fedi mones.
Iosephus. Beata lingua que non nouit non de diui-
nis texere sermonem. Aliqui tamen sunt
qui non multum curant cauere a uerbis oc-
iosis uel ab alijs uenialibus peccatis. eo quod talia
peccata sibi parua uidentur. Ideo notandum
est quod quoniam sunt que deberent homines ti-
mere circa uenialia peccata. Primum est
eorum multitudo. Unde augustinus. Ista leuia noli
contempnere si contempnueris quoniam appendis expa-
uesce quoniam numias. Secundum est hoc quod ad iu-
dicium dei per talibus sumus trahendi. Unde
super illud Job xxxi. Nonne ipse uas me-
um confidat. Dicit glo. Sic deus unius cuius
uas confidat. sic gressus dinumerat ut
nec minutissime cogitationes ac tenuissi-
ma uerba que apud nos usu inuenerunt
eius iudicio in discussa remaneant. Sed
que uacuo poterit reddi de uerbis ocio-
sis cum ipsa sine ratione dicantur. Unde beatus.

Si p̄t̄ra uerbū ociosum est q̄d nullā ra-
 cionabilem causam habeat. quā rationem
 redde pot̄imus de eo q̄ p̄ter rationē
 licet fabulari auunt donec p̄tereat ho-
 ra quā tibi ad agenda p̄niam. ad optinē-
 dam grām. ad p̄merendam glām mise-
 ratio d̄itoris indulserat. Tercio 3̄ timē-
 dū ne inter multa uenialia aliq̄ mortale
 incidat hoīe ignorante. Vñ in job. Alie-
 ni comedunt robur ei' 7 ipsi nesciūt. Qu-
 ro timendū 3̄ ne p̄ uenialia homo ita de-
 biliteretur q̄d in aliq̄d mortale manifestū
 cadat. eccl̄. xix. Qui modica spernit pau-
 lam deader. gg. Vitasti grandia caue-
 ne obruaris harēna. Idem si ista p̄ua
 negligimus insensibiliter seducti. audace
 maiora p̄petramus. 7 si stypa 7 clau-
 in nauibz sunt minima. tam̄ eoz defect̄
 occasio submersionis eoz poss̄ esse hys
 qui in nauibz sunt. Presencia eoz occasi-
 o est euasionis. Leḡ q̄d absalon occasio-
 ne criminum inter fcs̄ sic. y. p̄. xuy. In
 criminibz parua peccata possūt in religi-
 sicut 7 ibi. capilli capitis ur̄i numerati
 sūt. que parua peccata multal sūt occasi-
 o mortis. Legit̄ 7 iudiciū. xvij. q̄d samp̄o
 absalis criminibz debilis fcs̄ sic. In quo
 figuratū est q̄ aliquis debilitatur cū
 modica bona negligit facē d̄na q̄ naza-
 rei nutrebant comā. ut leḡ nuū. vi. di-
 menda sūt uenialia qz p̄fcū impediūt
 Qñ em̄ aliquis d̄o ingratus est. 7 n̄ uult
 facere p̄ eo nisi id ad q̄d tenetur. d̄s n̄ ita
 habudanter largit̄ grām ei unde p̄fi-

cere possit. Preterea unicus pilus cibi alicui
 reddit abominabilem. 7 modicum
 puluis oculū multū ob nubilat. sic uenialia
 seruiciū alicui' minus gratū reddere
 do uidetur. 7 oculū cordis obnubilat.

De multiloquio 7 de hys q̄ cohibent ab eo. xlvi

Sequitur de multiloquio. A quo p̄cō
 primo debet cohibere hoc q̄ multi-
 loquiū signū est in beallitatis. Vñ iō. In-
 canes qui infirmior est magis latrat. Scō
 uō hoc q̄d multiloquiū hoīem ociosum
 reddit. pauciloquiū uō amabile. Unde
 quidā p̄hs̄ interrogatus quō quis hoībz
 poss̄ placē. inquit. Si gesseris optima
 7 locutus fueris pauca. 7 xix. eccl̄. Ter-
 ribilis in ciuitate sua homo linguosus
 7 temerarius in uerbo suo erit. Tercio h̄
 q̄d multiloquiū impedit diuisionem ho-
 minis. Vñ job. xi. Nunquid uir ubofus
 iustificabitur. Ieru. xy. Vir qui patit̄
 fluxū sanguinis immund' erit. Quarto
 uō hoc q̄d in multiloquio peccm̄ n̄ de-
 erit. ut legit̄ p̄. x. Qui multiloquitur
 uerbis ledit aīam suam. 7 in eccl̄. In mil-
 tal sermonibz inuenietur stulticia. Qñto
 hoc q̄d multiloquiū signū 3̄ stulticie. Vñ
 in eccl̄. Stultus uerba multiplicat. 7 xix.
 eccl̄. Eōtū sp̄m̄ suum p̄fert stultus. Sexto
 uō est hoc q̄d in p̄s leḡ. Vir linguosus
 n̄ dirigitur in terra. Septimo hoc q̄d
 frequent' ibi est egestas. sicut ubi est
 multū de palea frequent' parum est
 de grano. xix. p̄. Qui tm̄ uerba secta-
 tur nich' hēbit. Octauo. Quia multa

utilitas est in cauendo a multiloquio. Vñ
ecc. xv. Qui odit loquacitatē extinguit
maliciam. *De turpiloquio. xlviij*

Sequitur de turpiloquio. qd̄ peccm̄
dissuadet nobis ap̄le ad ephē. v. di
cens. fornicatio aut om̄s immūdia. au
auaricia n̄ nominetur in uobis sic̄ decet
sc̄os. aut turpiloquiū. Ab hoc peccō ml̄
tum debemus cauē. qz h̄ peccm̄ ē turpitu
to in ore ubi multū indecent ē in mūdici
a. Preterea turpiloquiū pximū corrū
pit. Vñ j. ad cor. xv. Corruptū mo
res bonos colloquia praua. 7 ij. ad cor.
y. Quorū sermo serpit ut cancer. Corru
pit 7 turpiloquiū ip̄m qui turpit lo
quitur. ut tandē turpia opa n̄ abhorre
at. Seneca. turpia ne dixeris. paulatim
enī p̄ uerba putoz deicitur. *De hys q̄ co*

Sequit̄ h̄bent a scurrilitate. *xlviij*
de scurrilitate que a stultis curiali
tal dicit̄. j. iocularitas. Dicit enī glo. sup
ep̄lam ad ephē. Contra h̄ peccm̄ p̄mo
possunt ualere uerba sacre scripture
que illud dissuadent. ut est illd̄ ad eph.
v. fornicatio 7 om̄s in mūdicia aut
auaricia n̄ nominetur in uobis sicut
decet sc̄os. aut turpiloquiū. aut scur
rilitas. 7 y. ad thes. iij. Audiuim̄ quosdā
inter uos ambulare in quiete. nichil
opantes. s; curiose agentes. hys aut̄
qui huiusmodi sūt denunciam̄ 7 obse
cramus in dño ihu xp̄o ut cū silencio
opantes panē suum manducent. Secō
pot̄ ualere etia hoc peccm̄ si scurril di

uersis genib; sparem. Notandū ḡ quod
surre sūt q̄ capra ul' hymia cū quib; lu
dit dyā 7 hoīes exarantur ad risum. ca
pra animal feridū ē. hymia aīal deforme.
Sic tales feridi sūt 7 ualde deformes. Ipi
7 sūt fures dāpnosissimi. Temp̄ enī
quo nich; ē p̄ciosius in uita ista tūsi
toria hoīb; furantur. Ipsi solatores
sunt eoz qui laborant in seruicio dy
aboli. ipsi releuant falsis recreationib;
eoz laborem qui uadunt in infernum
ne deficiant inuua. Ipsi 7 faciūt hoīes
obdormire in peccis. ut a dyā deferant̄
in infernū 7 n̄ exantent. De raō potest
uale etia hoc peccm̄ si ponimus ea que
sacra scriptura dicit de risu hui' t̄pis.
ad qm̄ uerba scurrilia excitant. Notand
ḡ q̄ risus hui' t̄pis est error. Vñ ecc. x.
Risum reputauit errorem. Est 7 uelud q̄
dam ebullitio stulticie. Vñ pu. xv. Os
faturoz ebullit stulticiam. fit aut̄ ista
ebullitio ad ignē prauē sc̄ie scurril sus
flante ignē illū uento uanitati inter
cluso. Risus aut̄ talis est uelud sonitus
spinax sub olla crepitancū. Vñ ecc. viij.
Sicut sonitus spinax ardentū sub olla
sic risus stulti. It̄ risus talis ē uelud qdā
nunciū stulticiā cordis insinuans. Vñ
xix. ecc. amict' corporis 7 risus dencium
7 ingressus hoīs enunciant de illo. It̄
risus talis maledict' est. Vñ luc. vi. Ve
uobis qui ridetis nūc qz lugebitis. Ex
hys patet quanta sit fatuitas eoz q̄
ad risum talem exarant. It̄ notandū

qd est risus inuidie risus p̄fidie risus
 insanie risus pure uanitat̄ & risus pru
 dencie. De risu inuidie loquit̄ poeta de
 scribens inuidiam. V. Risus ab est nisi quē
 uisi fecere dolores. De risu p̄fidie legit̄ pu
 x. Quali p̄ risus stultus opatur scelus. De
 risu insanie leḡ xv. pu. qd̄ stulticia ē gau
 dium stulto. & aug. maluit sapientes se
 h̄re sanos lugentes quam freneticos r̄de
 tes. It̄ aug. dicit. Gaudiū mundanoꝝ gau
 dium freneticoꝝ esse. Risus uō pure ua
 nitatis est cū aliquis ex sola leuitate ridet.
 Ad quē risum possum̄ referre q̄ legit̄ in
 uitis p̄m. de quodā sene qui uidit quen
 dā ridentem & dixit ei. coram celi & terre
 dño rationē rociul uite n̄re reddiduri.
 sumus & tu rid es. Risus uō prudencie ē
 rarus risus & tacitus. Vñ xxi. ec̄. fatuus
 in risu exaltat uocem suam. uir aut̄ sapi
 ens uix tacite ridet. & job xxix. Si qñ ad
 ridendam n̄ credebāt. gg. Prelatus se talit̄
 debet h̄re ad subditos ut ridens timeri &
 uatus possit amari. ne nimia leticia uisē
 ul̄ in modata leuitate reddat odiosum.
 It̄ notand̄ qd̄ sicut risus p̄sentis uite de
 bet esse modicus & rarus. sic luctus frequē
 & multus. monemur aut̄ ad h̄ exemplo
 xp̄i quē ter legim̄ fleuisse. risisse uero
 nūquā legimus. fleuit ih̄c sup̄ ciuita
 tis destructionē. luc̄ xix. & ad lazari re
 suscitationē. jo. xi. & in agonia qñ pl̄xi
 orauit. De quo fletu h̄etur ad heb̄ v.
 monet̄ & nos ad hoc multiplex materia
 luctus. quā in mundo isto uidem̄. & h̄ qd̄

lacrimę mee in ualore suo sūt. De hac
 maria require in tractatu de luxuria in
 capitulo de choreis *De indiscreta taciturnitate*

qd̄ semp̄ tacere uiciosum sit.

Sequitur de indiscret̄ a taciturnitate.
 & notand̄ qd̄ sicut uiciosa est
 loquacitas. sic & uiciosum ē semp̄ tacere.
 Vñ ec̄. iij. Est temp̄ tacendi. & temp̄ loqu
 di. ysidorus. Seruanda; lingua. n̄ in solu
 bilis liganda. b. mors & uita in manibz
 lingue. ideo ori ponenda est custodia ut
 nec uitale edificationem clausū dāpnet.
 nec letalis sp̄nities liberū forciat̄ egressū.

qd̄ nimia taciturnitas reprehensibil̄ sit in pla

bilis sit in p̄latis qui docē h̄nt po

Taciturnitas uō reprehensibil̄ sit in p̄latis
 qui docē h̄nt po pulū. Illis enī tacere a uerbo p̄dicationis
 mors est. Vñ cyo. xxviii. Preceptū; quod
 in extremis partibz uestiū sacerdotaliū
 fierent tintinabula aurea mixta malis
 p̄nicias ut audiretur sonitus qñ aarō
 ingrederetur & egrederetur sc̄uarū in osp̄
 tu dñi & n̄ moreret̄. De quo ūbo loquē
 gg. dicit. Sacerdos ingredit̄ & egrediēs
 moritur. si de eo sonitus n̄ audiat̄. q̄
 contra se iram interni iudicis puocat. si de
 eo sonitus p̄dicationis n̄ p̄cedat. Ad idē
 p̄tinet illd̄ eze. xxiiij. Si speculatoꝝ uidit
 gladiū ueniētē & n̄ insonnerit bu cina
 & p̄ls custodierit uenitq; gladius & tulerit
 de eis aiām ille quidē iniquitate sua
 captus est. sanguinē aut̄ eius de manu
 speculatoꝝ requirā. apl̄s j. ad cor. ij.
 ve in si n̄ euangelizauero. Ad p̄latum

spaliter pmet illd. ysa. lviij. Clama ne ces-
ses. 7 iud. osee. viij. In gutture tuo sit tu-
ba. 7 illd. ysa. vi. Ve in qz tacui. Si pte ta-
curnitate prelati aliquis peat. simile est
ac si cum interficiat. Vn paulus xx. act.
mundus su a sanguine omnium n em subtr
fugi quo minus annuciarem omne osu
di in uerbis inuenit p oppositu q ipse
reus est. Sanguinis eoz si ipse est n. Anu-
ciasset eis. In discreta tacetur uita distua
detur. ecc. iij. ubi legit. ne timeas uerbu
in tpe salutis. *De octo remedijs circa*

Post qua dictu est *peccm lingue.* h
de custodia lingue in omni 7 spaci-
ali. de xxvij. peccis lingue. sequenter ra-
gendu e aliquid de remedijs circa peccm
illd. 7 ponemus viij. remedia circa illud.
Primu remediū e osidatio piculi q est in
loquendo. 7 notand q porta alicui castri
caucius apitur qn notu e dno castri qd
hostes porte insidiantur. Vn cum hostes
inuisibiles porte ocul spaliter insidient
cu magna cautela apienda est. Ad hoc re-
mediū pot referri illd. job. xl. memento
belli 7 n audes ampli quicquā loqui. Se-
cundu remediū est osidatio tam nobilita-
tis qua utilitatis hui membri. De qua no-
bilitate 7 utilitate habitū e in pncipio
hui tractatus ubi dem e qd in lingua
pcepue indecent sit in mundicia. 7 quod
diuino officio p ceteris membris deputa-
ta sit. Terciu remediū e q homo circa pe-
tam oris q qualda barraf facit. Barre
iste su pposita firma declinandi psoas

illas cu quib; peccare solet p linguam
ul loca ista in quib; solet hre occōnem p
lingua peccandi ul tenendi silentium
horis illis in quib; homo facilius labit.
p lingua. ut hora pte cibū 7 alia similia
pposita que custodiunt hominē ne offe-
dat in lingua. De barraf istis legit pu-
xyij. frater qui adiuuatur a frē quasi
ciuitas firma. 7 iudicia quasi uectes ur-
bium pposita ex iudicio rationis scā. de
custodia censuū. 7 q uectes. 7 q barre
urbū. Quartū remediū e q homo ra-
ro loquatur. Exemptū de hoc habem
in beata uirgine cui viij. uerba tm le-
guntur in exvgtis. Qntum remediū
est qd homo pauca loquatur. Sicut em
in multiloquio n de erit peccm. sic bre-
uiter loqui ad hoc ualeat ut homo caue-
at a peccō. Vn in ecc. Qui odit loquaci-
tatem extinguit maliciam. De quarto e
quinto remedio dic aplc. Ad sumam pfecti-
onis uolo te esse breuiloquum 7 submis-
sa uoce loquentē. Ad rariloquiū monet
nos seneca dicens. Auribus frequēcius q
lingua nra. Idē in hoc in ambe ut libe-
cius audias quam loquaris. Sextū reme-
diū e tarditas in loquendo. ut homo n
creat in loquendo n pcedente delibate
ad q pntent uerba sacre scripture q
secuntur. Jo. Prius ueniat sermo ad hma
qua ad lingua. ecc. iij. soli curatus esse
in lingua. 7 ecc. v. Ne temere qd loqua-
ris neq cor tuū sit uelox ad pferendū
sermonem corā dō. Inuenitur causa que

homo n̄ debeat loqui absq; delibacōne
 Qd̄ enī homo loquitur corā dō loquitur
 ecc̄o. xxi. Verba prudentiū instarera pōderā
 bunt. Seneca. Cardiloquum te in dō r̄ p̄ e
 rit t̄ d̄s. xii. p̄i. Qui inmoderatus est ad lo
 quendū senacet mala ille qui n̄ uult loqui
 nisi p̄cedente cordis delibacōe clauem oris
 h̄t in archa cordis. Vñ quantū ad h̄ secu
 rus est. xxi. cō. In ore fatuoz cor eoz r̄ i cor
 de sapientiū os eoz. Septimū remediū est.
 q̄ inter oīa p̄cipuum uidetur ut homo o
 rando linguā suam dō amendet. Dñi est s̄
 gubernare linguā ut leḡ p̄i. xv. Vñ dauid.
 Pone dñe custodiam ori meo. Octauū reme
 diū est silenciū claustraliū. Jo. Linguam
 maledictā in dē m̄ emdat silenciū r̄ sicut i vi
 claus̄ oris ponitur in archa cordis. In vii.
 uo. in manu dī ponitur. sic in viii. iste cla
 us̄ oris ponitur in manu plati. Qui aut̄
 nesciente plato r̄ nolente portam oris ape
 rit p̄r quā clauem ei tradidit fractoz uid̄
 esse templi spūalis r̄ cū clauem faciat cōtra
 clauem uidetur esse latro. Ad amendam
 uō claustralis silenciū primo possunt ua
 lere exempla. r̄ p̄cipue exemptū xpi. de q̄
 dicit glo. sup̄ illd̄ ysa. luy. Quasi agn̄ corā
 rōdente se obmutescet r̄ n̄ apuit os suū
 pylato ul̄ herodi. Pauci enī p̄dit ne differ
 retur salus humani genis. Legit̄ r̄ q̄ abbas
 agaton lapidem in ore suo p̄ triennū mit
 rebat donec taciturnitatē disceret. Legitur
 r̄ de abbe paulo qd̄ fr̄s dixerunt ei. ut
 diceret aliquē sermōne alexandrino ep̄o
 ad se uenienti. Qui ait s̄ in taciturnitate

mea n̄ edificatur. neq; in sermone meo edifica
 tur. Inuenitur r̄ de quodā milite potente.
 qui uoluit intrare religionē. r̄ misit quēdā
 uasallum suum ad abbem̄ quendā in iun
 gent ei ut diceret abbati se uelle intrare illā
 religionem. Addidit r̄ qd̄ diceret se murū
 esse. paratū t̄n se in omnib; obedire. Quod
 idō fecit qz in lingua offenderat. r̄ cogitauit
 qd̄ nisi caueret sibi lingua sibi auferret
 bona que ibi faceret. r̄ recepit r̄ miles in
 religionē illa r̄ credebatur murus. Exiens at̄
 quadā uice cū abbe ad quendā milite qui
 laborabat in extremis uidit aiām eius cum
 ipse moreretur miserabiliter a demonib; per
 trahi r̄ opacens fleuit. r̄ discedentes inde
 obuiam habuerūt aliū militem qui p̄mi
 sit abbi qd̄ renunciarer se. r̄ cū eum p̄ce
 deret in quodā ponte temptans uiam corā
 abbe decedens de ponte submersus ē. cū
 aiām uidit miles ab anglis in spē monachi
 in celū deferi r̄ solutus r̄ in gaudiū. Cū aut̄
 abbas uenisset ad claustrū adiuuauit mili
 tem in uirtute obediē ut sibi diceret si loq̄
 posset. cur in morte illoz duoz se taliter ha
 buisset. Cui miles. male fecisti qz cōtra p̄positū
 meū me loqui fecisti. s̄ tam̄ t̄ indicabo. Et
 narrauit sibi omnia p̄ ordinē. Audient ab
 bas cecidit ad pedes eius. miles aut̄ ren
 nuent̄ p̄cut ut in aliquo recluderetur
 loco ubi taciturnitati sue p̄positū poss̄
 seruare. Secōdo possunt ualere ad amēda
 tionem silenciū sacra uerba que illud sua
 dent. ut r̄ illd̄ auḡ sup̄ illd̄. dñe exaudi.
 Loquela sit in necessitate. taciturnitas in

de silencio
 claustrali

Que bona faci
at silentium.

iocunditate. et arsenio cū discederet a palatō
ut monachus fieret. facta est uox dicens. Ar
seni. fuge. tace. quiesce. hec enim sūt radices
nō peccandi. Jo. Multo melius ex duobz impec
tis est rusticitatem scām hñe quam eloqu
ciam peccatricē. Tercio pot̄ ualere ad omen
dationem silentij. si ostendantur bona que
ex silentio pueniunt. Notandū ḡ qd̄ silen
tium hominē fortē efficit. Vñ ysa. xxx. In silen
cio et spe erit fortitudo ur̄a. abbas pastor.
Om̄s labor quicūqz euenit et ex taciturni
tate supabitur. sic uix. ul' nunqz pugil uin
citur nisi malū uerbū dixerit. sic uix uin
citur c̄s a dyā. si malis uerbis auit. Item
silentiū pacem facit. Vñ xxy. ysa. Er̄t op̄
iusticie pax et cultus iusticie silentiū. Silen
tiū et quasi quedā cultura iusticie. sicut ex
nimia loquela frequen̄ sequitur iūria
tam di quā p̄ximī. sic ex silentio iusticia
nucitur. Ex qua uelut ex quadā arbore
fructus pacis colligitur. Vñ cum claustra
libz pax sūme necessaria sit. ualde necessa
riū et eis silentiū unde pax sequit̄. mulce
lites et ire remanent ex obseruatione silen
tij. xxvi. pu. Qui imponit stulto silentiū
ira mitigat. It̄ silentiū et signū sapiēcie
Seneca. Taciturnitas hoīs stulto p̄ sapia
est. Quidā ph̄s audam rustico in diuuo
tacenti ex totis inquit hoc solū hñs xvy.
pu. Stultus si tacuerit sapiens reputa
bitur. Vñ job. Vtinam taceretis ut repu
tarem̄ini sapientes. Sapiens. Nemo stultus
tacere pot̄. It̄ silentium signū et spūalis
p̄fectus. Vñ t̄ren̄. iij. Sedebit solitarius et

tacebit. leuabitqz se sup se. homo qui iam
leuauit se sup statū hoīm qui h̄t dñm iso
latorem et colloctorem pot̄ esse solitari⁹
et tacere. Ex quo y. h̄t dñm p̄ socio nō curat
de sorcio humano. Seneca. Primū argu
mentū dpositice mentis estimo posse secū
diste et secū morari. B. Cū quo d̄s est. nū
quā est min⁹ solus. quā cum ip̄s e solus.
Qd̄ itō dicitur qz tunc lib̄is h̄t suū ue
rum sociū. s. dñm. homo et̄ cui d̄s interi⁹
loquitur nō curat multū de loquela ex
teriori. ḡḡ. Non sufficit p̄ficē homo
ab utraqz diuisus. qz si ex terius audi
tum ap̄it interi⁹ surdesat. It̄ silen
tium p̄parat hominē colloquio diu
no. Vñ t̄ren̄. iij. Bonū et̄ p̄stolari cum
silentio salutare dī. filius dei uerbū
est. itō auditum et̄ auscultationē requi
rit. in ec̄. Vbi nō et̄ auditus nō effundat
sermonē. et̄ i. r. loquere dñe qz audit
seruus tuus. Silentiū seruare est os un
de exit ignis et̄ flāma obstruere. Item
silentiū seruare est bestiam in tomabile
clausam tenere. Ja. iij. Omnis natura
bestiarū et̄ uolucrū. et̄ c. do. et̄ comita sūt
linguā aut̄ nullus hominū tomare
potest. It̄ silentium seruare gladium
penetrabilissimū in uagina abscondere
in ps. lingua eoz gladius acutus. It̄
silentium seruare est foueam obruere
re p̄ quā multo cecidit et̄ colli ea
dento sibi fregit. ec̄. xij. Beatus un
qui nō et̄ lapsus in uerbo ex ore suo. quā
diligenter est; obstruenda fouea illa tota

ent fuit homini occasio ruine. 7 talis in
 ine silenciu prauu 7 uiri claustralis. Vn
 claustralis qui sine silencio est q̄ equus abs
 q̄ freno. Silenciu 7 claus religionis 7. Vn
 clastru sine silencio p̄rie clastru n̄ est
 cu sit absq̄ clausura. s̄ est uelut urbs p̄as
 7 absq̄ muroz ambitu. Vn pū xxv. Sicut
 urbs p̄as 7 absq̄ muro sic uir. qd̄ em̄ p̄.
 l. co. l. f. Clastru absq̄ silencio est uelut uine
 a absq̄ sepe que dirptioni exposita est. 7
 xxxv. ecc̄. Vbi non est sepes diripietur pos
 sessio. ecc̄. x. Qui dissipat sepe mordebit cu
 coluber. 7 xxi. m̄. legitur de sepe ista. homo
 ciar p̄famil' qui plantauit uineam 7 cu
 cum dedit sepe ei. 7 xxiii. pū. P agrum
 hominis pigri transiit 7 p̄ uineam uiri
 stulti 7 ecce totu impluciant ut rice 7 opue
 rant. sup̄ficiem sp̄ne 7 materia lapi
 dum destructa erat. Idē p̄ maceria intelli
 gitur q̄ p̄uis p̄ sepe. 7 inuitur qd̄ pig
 cia p̄laroz 7 negligencia causa sit qd̄ silen
 cium 7 alie claustrales obseruancie in clau
 stris n̄ obseruent. sicut solet obstrui uas
 in quo sit uinu feruasi ut uinu feruasi sit
 Sic oportet ut claustralis districtu ser
 uet silencium ut feruoz deuocionis sit i co.
 Alioquin si os eius ad loquacitate fuerit ap
 tum quicqd̄ deuocionis 7 in eo exal at. Item
 silenciu in claustrali suffocatio est malicie
 iuxta uerbu p̄uis positum. Qui odit loq̄
 citatem exana. Silencium 7 7 signu mortis
 ueteris hois. loquacitas in claustrali q̄ debet
 esse mortuus stupenda est. sicut si uiderem
 homine mortuum loquentē. Religio ubi n̄

obseruatur silencium pot̄ dicere illd̄ job
 xxx. Quali muro rupto 7 ap̄ta ianua uiri
 erunt sup̄ me. Vltimo ad emendationem
 silencie pot̄ ualere illud sapientis loquē
 esse aliquā penituit. tacuisse uo nunquam.
 Explicat Summa de uicis. **De puero**
que uisibili solat' e puer ihe.
Quedam deuota matrona cu pue
 ro suo uadens ad p̄dicatōne. ab ore p̄di
 catoris audiuit. qd̄ puer ihe sup̄ modū
 eet amabil'. 7 q̄cuq̄ ei uisione 7 colloquio
 sentit possz p̄frui. nisi' ignodi possit. ultra
 q̄ntu ad dolore p̄tinet. remissa. Qz vbu pu
 er p̄fate q̄atne. ueld̄ tra noua 7 optia q̄
 sem uita etne recipies ad p̄fend̄ fructu cen
 tesimu. alte memorie ḡmdau. Ab illo em̄
 die i flamau 7 vulnau eu amore suo d̄ns.
 u nichil p̄t eu cogitare possz aut desiderare.
 Statim naqz cu a p̄dicōe uētes. cu m̄e sua
 redissz dom. ascendit sol' in solaru. 7 sedn' ce
 pit meditari de p̄ch̄tudie p̄u^{iquem} i p̄dicōe au
 dient ḡmdari. 7 p̄rupen' i lacrimaz p̄ gaudio
 7 am̄atōe p̄um ihu cepit ad se talib' v̄bis
 iurare. O dulcissime ihu vbi es. v̄ manes
 vbi uersari soles. q̄s m̄ det ut te uideā ut
 t loqr. i ore p̄fruat. 7 amore tuo faciet. 7 nu
 qm̄ a te separet ietnu. Cu h̄ 7 h̄ys filia pu
 er secū uoluet. ecce puer ihe pū lacrimis
 7 ardūti desidio tract' uenit ad eū. 7 iu
 gens se illi. dulcia cu illo mistuit colloq̄a
 qz cu m̄dis 7 simplicitz sermocinari so
 let d̄ns. Cu au puer ille cu p̄uo ihu solle
 ne habet gaudiu. m̄r pū audient v̄ba
 colloq̄atiū i solaro. ab analla scaturat. q̄s